

Kronika 2023

OBSAH

Počasie	2
Svet a Slovensko.....	2
Postavenie Slovenska v meraných rebríčkoch.....	3
Demografia.....	4
Mestské zastupiteľstvo.....	4
Hospodárenie mesta.....	5
Kultúrne a spoločenské podujatia.....	6
Spolková činnosť.....	13
Kultúra.....	17
Šport.....	21
Mestská polícia.....	24
Školstvo.....	25
Cirkev.....	34
Rimavská Píla.....	35
Ekonomická oblasť.....	37
Sociálna a zdravotná starostlivosť.....	44
Ocenení občania.....	45
Referendum.....	50
Predčasné parlamentné voľby.....	51
Použité zdroje.....	53
Skratky.....	53

Počasie

Tohoročný január bol najteplejším podľa meraní. Väčšinou boli hmly, zamračené, dážď so snehom. V prvej polovici februára bolo jasno, chladno, druhá polovica bola teplejšia. 27. marca bol silný vietor, vypadla električka na celú noc. 28. marca napadol sneh. 8. apríla už kvitol zlatý dážď, 27. apríla bol prízemný mráz. Júl bol horúci, teploty sa pohybovali v okolo 30° C. Prvá augustová dekáda bola chladná, niekedy 15°C, potom opäť horúco. September bol najteplejším septembrom za posledných 150 rokov, priemerná teplota bola 19° C. 28. novembra napadlo 10 cm snehu. Sneh napadol i na Štedrý deň, udržal sa i nasledujúci deň, ale potom sa roztopil.

Svet a Slovensko

Život v Tisovci neprebíha v uzatvorenej bubline. Globalizácia zasahuje všetky zložky nášho života.

Pokračuje vojna na Ukrajine, ktorá sa začala v roku 2022. Zostala stredobodom svetovej pozornosti. V prvej polovici roka boli ťažké boje o Bachmut a Soledar. Ukrajina v lete podnikla rozsiahlu protiofenzívu s cieľom oslobodiť okupované územia na juhu a východe krajiny. Rusko pokračovalo v rozsiahlych raketových a dronových útokoch na ukrajinské mestá a kritickú infraštruktúru, vrátane energetických zariadení. Tieto útoky spôsobili rozsiahle výpadky prúdu a vody a mali za cieľ zlomiť morálku civilného obyvateľstva.

Západné krajiny pokračovali v poskytovaní vojenskej, finančnej a humanitárnej pomoci Ukrajine.

V júni bola krátka ozbrojená vzbura ruskej žoldnierskej skupiny Wagner pod vedením Jevgenija Prigožina. Mala dopad aj na priebeh vojny a ukázala vnútorné napätie v Rusku. Jevgenij Prigožin zahynul 23. augusta 2023 pri páde súkromného lietadla neďaleko Moskvy v Tverskej oblasti v Rusku. Príčina havárie sa stala predmetom špekulácií. Existovali rôzne teórie o príčinách pádu lietadla, vrátane možnej bomby na palube, alebo zostrelenia. Vladimír Putin uviedol, že k vonkajšiemu zásahu do lietadla nedošlo.

Ukrajina úspešne využívala námorné drony na útoky na ruské vojenské lode v Čiernom mori, čo ohrozilo ruskú námornú prevahu.

Eskalácia napätia medzi Izraelom a palestínskym hnutím Hamas vyvrcholila teroristickým útokom Hamasu 7. októbra. Spôsobila vážnu humanitárnu krízu.

V Českej republike boli v januári prezidentské voľby. Zvít'azil v nich generál Petr Pavel a nahradil Miloša Zemana na poste prezidenta.

Pokračuje klimatická zmena a extrémne počasie. Prejavuje sa extrémnymi horúčavami, suchom, záplavami a lesnými požiarimi po celom svete.

Rýchly vývoj a zavádzanie technológií umelej inteligencie vyvolali intenzívne diskusie o etických, právnych a spoločenských dôsledkoch a o potrebe regulácie v tejto oblasti.

Začiatkom roka pokračovala na Slovensku politická kríza, ktorá vyvrcholila pádom vlády Eduarda Hegera. Vláda skočila v úrade 15. mája. Prezidentka Zuzana Čaputová toho istého dňa vymenovala úradnícku vládu na čele s Ľudovítom Ódorom, ktorá mala krajinu do viesť k predčasným parlamentným voľbám.

30. septembra sa konali predčasné parlamentné voľby, v ktorých zvíťazila strana Smer-SD. Výsledky volieb znamenali výraznú zmenu na politickej scéne. 25. októbra prezidentka vymenovala novú vládu na čele s Robertom Ficom (Smer-SD). Koalíciu vytvorili strany Smer-SD, Hlas-SD a SNS. Je to štvrtá vláda Roberta Fica.

Slovensko v roku 2023 naďalej zápasilo s vysokou mierou inflácie, ktorá ovplyvňovala životné náklady obyvateľov a podnikateľské prostredie. Rast cien bol jedným z kľúčových problémov, ktorým čelila vláda.

Priemerná ročná miera inflácie dosiahla 10,5 %. V prvých mesiacoch roka sa rast cien pohyboval okolo 15 %. V decembri 2023 dosiahla medziročná miera inflácie 5,9 %. Najvýznamnejší vplyv na vysokú priemernú ročnú infláciu mali rastúce ceny potravín a nealkoholických nápojov a náklady na bývanie, vrátane energií.

V súvislosti s vojnou na Ukrajine pokračovali obavy o bezpečnosť dodávok energií a ich ceny. Slovensko sa snažilo diverzifikovať svoje zdroje a zabezpečiť stabilné dodávky pre domácnosti a priemysel.

Postavenie Slovenska v meraných rebríčkoch / výber /

- 1.HDI (Human Development Index, index ľudského rozvoja)
vypracúva OSN – ako sa ekonomický pokrok premieta do zlepšenia života ľudí **44. miesto zo 193 krajín**
2. Priemerná dĺžka života **SR 78,0 EU 81,5**
3. Odvrátiteľné úmrtia v EU **21. miesto z 27**
- 4.% HDP na vedu a výskum **SR 1,04 % priemer EU 2,2 % 20. miesto z 27**
5. Kúpna sila obyvateľstva, meraná HDP na obyvateľa **70-75 % v EU**
6. Svetový index slobody tlače – hodnotí medzinárodná organizácia

7. Svetová správu o šťastí 45. miesto zo 137 krajín

Vydáva ju Sieť riešení udržateľného rozvoja, ktorá bola založená Organizáciou Spojených národov v roku 2012. Správa vychádza z každoročných prieskumov verejnej mienky spoločnosti Gallup v jednotlivých krajinách. Správa posudzuje šťastie obyvateľov na základe toho, ako sami vnímajú rôzne faktory ovplyvňujúce ich život, ako sú: HDP na obyvateľa, sociálna podpora, priemerná dĺžka života v zdraví, sloboda pri životných rozhodnutiach, štedrosť, vnímanie korupcie.

Demografia

Počet obyvateľov spolu	3 635
z toho Tisovec	3 065
Rimavská Píla	480
z toho muži a chlapci Tisovec	1472
bez adresy	45
ženy a dievčatá Rimavská Píla	240
bez adresy	45
prihlásených na trvalý pobyt	44
odhlásených z trvalého pobytu	37
narodení	23
úmrčia	62?

Matričná kniha úmrtí - 22 zápisov

z toho muži – 16, ženy – 5, dieťa – 1

Matričná kniha manželstiev - 24 zápisov

z toho civilné 19, z toho v obradnej sieni 6, na Zbojskách 12, na súkromnom dvore, cirkevné 5.

Dodatočné zápisy - kniha manželstiev - 10 zápisov, z toho

rozvod manželstva - 5

zmena priezviska (úprava priezviska bez koncovky slovenského prechýľovania) - 5

Mestské zastupiteľstvo

pracuje v nezmenenom zložení od posledných komunálnych volieb v roku 2022.

Primátor

Bc. Ján Vengrín, MBA

Viceprimátorka Mgr. Marta Svobodová

Poslanci: Ing. Ján Belica, Matej Binder, Róbert Boháčik, Ing. Róbert Buchta,
Milan Cibuliak, JUDr. Nikoleta Dušová, Ing. Hana Homol'ová
JUDr. Mário Keleti, Ing. Karol Kubíni, Ing. Erik Lopušný

Zasadalo 13 krát. 11 zasadnutí bolo podľa harmonogramu, 2 mimoriadne, v júli a decembri. Okrem iných právnych noriem poslanci schválili 5 všeobecných záväzných nariadení / VZN /.

Je to právna norma vydávaná orgánom samosprávy vo veciach územnej samosprávy a prenesenej štátnej správy, ktorá je všeobecne záväzná pre všetky osoby a subjekty pôsobiace na území samosprávneho celku.

Hospodárenie mesta

Celková nadobúdacia hodnota majetku mesta, s ktorou sa uskutočňoval výkon samosprávnych činností bola

k 1. januáru 2023 23 960 507,03 €
a k 31. decembru 2023 25 435 361,45 €

Rozpočet mesta k 31.12.2023

	Schválený rozpočet	Schválený rozpočet po poslednej zmene	Skutočné plnenie príjmov/čerpanie výdavkov k 31.12.2023	% plnenia príjmov / % čerpania výdavkov
Príjmy celkom	5 104 937,00 €	5 939 421,40 €	5 354 645,50 €	90,15 %
z toho:				
Bežné príjmy	3 734 175,00 €	4 076 320,10 €	3 880 742,20 €	95,20 %
Kapitálové príjmy	1 014 605,00 €	1 026 939,81 €	829 672,04 €	80,79 %
Príjmové finančné operácie	275 885,00 €	750 328,03 €	559 318,13 €	74,54 %
Príjmy RO s právnou subjektivitou (ZŠ, ZUŠ)	80 272,00 €	85 833,46 €	84 913,26 €	98,93 %
Výdavky celkom	5 104 802,00 €	5 653 943,34 €	5 173 994,40 €	91,51 %
z toho:				
Bežné výdavky	2 417 689,00 €	2 503 172,24 €	2 320 170,30 €	92,69 %
Kapitálové výdavky	1 297 983,00 €	1 558 659,70 €	1 312 734,60 €	84,22 %
Výdavkové finančné operácie	105 691,00 €	105 691,00 €	105 590,91 €	99,91 %
Výdavky RO s právnou subjektivitou (ZŠ, ZUŠ)	1 283 439,00 €	1 486 420,40 €	1 435 498,60 €	96,57 %
Rozpočtové hospodárenie mesta	135,00 € prebytkový	285 478,06 € prebytkový	180 651,10 € prebytkový	63,28 %

Granty a transfery

P. č.	Poskytovateľ dotácie	Výška dotácie	Investičná akcia
1.	Ministerstvo zdravotníctva SR	448 822,24 €	Centrum integrovanej zdravotnej starostlivosti
2.	Ministerstvo vnútra SR	49 850,00 €	Ihrisko pre každé dieťa
3.	Environmentálny fond	79 648,00 €	Verejné osvetlenie
4.	Environmentálny fond	94 297,45 €	Rekonštrukcia ZŠ
5.	Environmentálny fond	81 217,31 €	Kybernetická bezpečnosť
6.	Európsky poľnohospodársky záručný fond a Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka	49 866,81 €	Drevený altánok Tančiareň
	Celkom kapitálové granty a transfery	803 701,81 €	

Investičné akcie

- * obstaranie softvéru Kybernetika - 118 947,91 €
- * nákup zdravotníckej techniky do CiZS - 122 544,00 €
- * rekonštrukcie a modernizácie CiZS - 703 302,32 €
- * rekonštrukcia a modernizácia Dom smútku v Tisovci - 103 387,64 €
- * nákup pozemkov za účelom vysporiadania - 9 198,03 €
- * prípravná a projektová dokumentácia - 10 506,00 €
- * rekonštrukcia verejného osvetlenia - 82 423,20 €
- * rekonštrukcia sociálneho zariadenia MŠ Tisovec - 20 306,58 €
- * rekonštrukcia a vybavenie počítačovej učebne ZŠ - 94 732,26 €
(CiZS – centrum integrovanej zdravotnej starostlivosti)

Kultúrne a spoločenské podujatia

27. januára si Tisovčania, väčšinou žiaci škôl, v malom počte iná verejnosť nebola zastúpená, pripomenuli 78. výročie oslobodenia Tisovca (28. január.) Okrem tradičného kladenia vencov a príhovorov na námestí v Tisovci a na Rimavskej Pile, ktoré organizuje základná organizácia Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov si výročie oslobodenia pripomenulo i 25 turistov z turistického oddielu KOS Rimavská dolina 12. ročníkom Spomienkového výstupu na Hradovú.

Vystúpili na miesto, kde je slovenská zástava, zapálili spomienkové plamienky v 150 kahancoch a zaspievali známu partizánsku pesničku Tichá noc, tmavá noc. Hradová bola pekne osvetlená počas celej noci.

10. február - 1. mestský ples

O ples bol mimoriadny záujem. Lístky sa vypredali veľmi rýchlo, vstupenka stála 30 €. Záujem, približne 350 - 400 ľudí, prevyšoval kapacitné možnosti spoločenskej sály, dostalo sa naň okolo 200 hostí.

Bol to prvý mestský ples v Tisovci, čo mu dodalo osobitný význam a bola to pre primátora mesta "veľká česť, veľká skúsenosť a silne emotívny zážitok". Podujatie bolo vnímané ako reakcia na "vyprahnutie po kultúre a spoločenskom živote" po pandémie.

Do tanca hrala hudobná skupina ZBM Brezno.

O úvodný program sa postaral detský súbor Čížiček. Súčasťou plesu bola tombola.

18. februára bolo tradičné **Pochovávanie basy**. Do tanca hrala dychová hudba Hradovanka a vystúpil detský folklórny súbor Čížiček.

5. marec - v rámci divadelného festivalu Slovenské kortyny vystúpili s groteskou Na koho to slovo padne známi slovenskí herci Juraj Kemka, Róbert Jakab, Lukáš Latinák, Marián Miezga, Vladimír Kobielski. Festival dostal názov od slova kortyna, čo je záclona, záves, v tomto prípade opona.

8. marca si v Tisovci i na Rimavskej Píle pripomenuli **Medzinárodný deň žien**. Na oboch miestach sa ženám prihovoril primátor mesta Ján Vengrín.

21. marca sa v galérii MsKS uskutočnila **spomienka na Bohuša Nosáka Nezabudova**, 1818 - 1877, štúrovského básnika a prekladateľa, ktorý sa narodil v Tisovci. Spomienku zorganizovalo mesto, mestská knižnica AHS, miestny odbor Matice slovenskej a Dom Matice slovenskej v Rimavskej Sobote (DMSRS). Osobnosť B. N. Nezabudova priblížila Monika Koncošová, predsedníčka MO MS. Peter Dragijský, DMSRS, predstavil projekt Alej národných dejateľov v Rimavskej Sobote. V krátkom scénickom obraze vystúpili Dušan Kojnok, Karol Hruška a Štefan Sabó. Vystúpil Mužský spevokol dr. Sama Daxnera (MSSD). Súčasťou spomienky bolo otvorenie výstavy Štúrovci a pietny akt pri pamätnej tabuli na budove radnice.

28. marca sa konal **koncert pedagógov ZUŠ**. Pretože pripadol presne na Deň učiteľov, kolegovia zo ZUŠ ho venovali svojim kolegom z iných škôl. Len škoda, že toto pekné gesto našlo len málo poslucháčov z učiteľského stavu. V programe vystúpili všetci pedagógovia školy. Predstavili sa v rôznych hudobných žánroch z rôznych období. Koncert sa konal v obradnej sieni mesta. Tu bola zároveň inštalovaná i malá výstava žiackych výtvarných prác a vyšívaných obrazov učiteľky Ivany Szökeovej

21. apríla bola **talkshow** známeho slovenského zabávača Petra Marcina pod názvom Neskoro večer. Spolu s ním vystúpili i spevák Peter Cmorík, Dominika Richterová a Pavol Plevčík.

14. mája vystúpili **profesionálni umelci** z Bratislavy, Andrea Karnasová, Andrea Profantová, Marián Labuda ml. a Marek Majeský v programe Zlatá baňa. /vstupné 16 € /

26. mája pribudla do **Aleje národných dejateľov** v Rimavskej Sobote **busta** Vladimíra Clementisa. Tisovec na tejto slávnosti zastupoval Peter Mináč, bývalý primátor a MSSD, ktorý zaspieval obľúbenú Clementisovu pesničku Čieže to ovečky a na záver slávnosti hymnickú pieseň Hojže, Bože.

16. júna sa v priestoroch reštaurácie Centrál v Tisovci odohrala slávnosť – **uviedenie knihy Čriepky spomienok na školu zázrakov**. Kniha je kolektívnym dielom ľudí, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom v rozmedzí rokov 1992 – 2022 ocitli v orbite školy, prispeli k jej chodu, fungovaniu a vtlačili jej pečať jedinečnosti. Sú to spomienky prvej riaditeľky školy Heleny Pašiakovej na jej 25 ročné pôsobenie, história školských firiem v programe Aplikovaná ekonómia, ktorý zastrešuje nezisková organizácia Junior Achievement, detailne spracovaná vyučujúcim Ladislavom Čajkom a spomienkami žiakov, ktorí vo firmách pôsobili. Sú to spomienky amerických dobrovoľníkov, ktorí sa podieľali na rekonštrukcii budovy školy a neskôr škole pomáhali, spomienky slovenských a zahraničných učiteľov, nepedagogických zamestnancov školy, rodičov a priateľov školy a žiakov, spolu 151 autorov.

Knihu uviedli do života Helena Pašiaková, Ladislav Čajko a duchovným príhovorom a modlitbou Janka Miháliková, farárka v Rimavskom Brezove, členka Generálneho presbyterstva ECAV, absolventka školy.

Slávnosti sa zúčastnilo okolo 70 hostí, prevažne osôb, ktoré sa podieľali na budovaní školy, bývalý primátor Peter Mináč, bývalý generálny riaditeľ CSM a. s. František Albery, architekt Ondrej Mrlian, absolventi školy, rodičia, kolegovia a kolegyne, ktorí prispeli do knihy svojimi spomienkami. Príjemnú atmosféru spomínania a radosť z opätovného stretnutia umocnil spev americkej učiteľky Clary Rich a husľové prelúdium budúcej žiačky EGT Hanky Bábelovej.

Publikácia vyšla vo vydavateľstve Transcius. Vytlačili ju Tlačiarne Banská Bystrica v náklade 750 výtlačkov.

Každá spomienka, čriepok, väčší či menší, dýcha svojou jedinečnosťou a vo vzájomnom spojení poskytuje celistvý obraz a vydáva svedectvo o živote a atmosfére tejto výnimočnej školy, ktorá robila zázraky v životoch mnohých ľudí. Je cenným príspevkom k dejinám nášho evanjelického školstva.

29. jún – 2. júl - XXVIII. ročník Dní mesta

Cieľom dní mesta, nielen v Tisovci, ale aj v iných mestách a obciach, je budovať komunitu, spájať domácich s rodákmi, ktorí žijú v iných

regiónoch, ponúknuť program a zábavu pre všetky vekové kategórie, spojiť domácu kultúru s „dovezenou“ kultúrou. Jej predstavitelia sú obyčajne známi speváci alebo skupiny, ktoré reprezentujú väčšinový vkus, a preto sú veľkým lákadlom pre návštevníkov.

Na priestranstve pri základnej škole a evanjelickom kostole je postavená tribúna, na ktorej sa odohrávajú vystúpenia. Sú tu aj stánky s občerstvením, typickým pre takéto podujatia, pivo, alkohol, nealko, pečené klobásky, langoše a iné špeciality. Preto nečudo, že v nedeľu ráno je toto centrum kultúry a zábavy nekultúrne označované odpadkami. Nastúpi čistiaca čata, ktorá dá priestor do poriadku.

Program, ako vždy, bol bohatý a rôznorodý. Za 28 rokov sa už vyprofiloval scenár tohoto podujatia. Každý si môže vybrať podľa svojho záujmu.

Program:

29. jún - štvrtok – letná tanečná show základnej školy

30. jún – piatok – slávnostné zasadnutie mestského zastupiteľstva, udelenie ocenení, potom koncert skupiny Sweet Little Chicks

1. júl - sobota - varenie kotlíkových špecialít na nádvorí MsKS.

Na námestí bol Trh regionálnych produktov. Pôvodne to bol Tisovský jarmok, kde sa ponúkali typické jarmočné tovary. Prevalu tvorili textilné výrobky nižšej kvality. Zámerne a postupne sa tento jarmok vyprofiloval na podujatie, ktoré má v súčasnom názve. Je na ňom široká paleta remeselných výrobkov domácich a regionálnych majstrov, ktorí ponúkajú výrobky z kože, z dreva, prútia, medovníky, vyšívané, háčkované, pletené, paličkované, maľované ručné práce, výrobky z medu. Súčasťou tohoto podujatia, ktoré organizovala MAS Muránska planina – Čierny Hron, bola i módna prehliadka ľanového a modrotlačového oblečenia.

Na nádvorí radnice sa predstavilo Divadlo na sídlisku.

A potom sa už všetko odohrávalo na tribúne a pred tribúnou. Začalo sa koncertom dychoviek, vystúpil folklórny súbor Lieščina z Rimavskej Soboty, známa speváčka staršej generácie Gizka Oňová, populárna popová speváčka Beata Dubasová, skupina Michal David Revival.

Bohatý sobotný program sa zavŕšil tanečnou zábavou v MsKS. Hrala tisovská kapela eSeMeS. To bolo jediné podujatie, na ktoré sa platilo vstupné, 5 €. Všetky predchádzajúce boli pre návštevníkov zadarmo. Pre mesto zrejme nie.

Oficiálnym zakončením Dní mesta podľa programu bola ponuka bohoslužieb v nedeľu.

7. júla – slávnostné stretnutie **jaskyniarov** a hostí v obradnej sieni mesta pri príležitosti 70. výročia organizovaného jaskyniarstva na Muránskej planine. Prítomných privítala viceprimátorka Marta Svobodová, pozdravil primátor Ján Vengrín. 70 ročnú históriu predstavil Dušan Hutka, predseda Speleoklubu Muránska planina a Milan Poprocký, člen.

Súčasťou slávnosti bolo **uviedenie knihy Dušana Hutku História jaskynného potápania na Muránskej planine**. Kniha je venovaná potápačovi, jaskyniarovi a umelcovi Zbižovi Nišpónskému a všetkým jaskynným potápačom, ktorí sa podieľali na najvýznamnejších objavoch jaskýň na Muránskej planine a ich činnosť nebola doteraz dôsledne zmapovaná. Uvedenie knihy do života urobili spoločne ešte stále aktívny jaskyniar a potápač Vladimír Manica, absolvent SPŠH, teraz už dôchodca, žijúci striedavo v Tisovci a v Košiciach, a manželky už zosnulých jaskyniarov Soňa Kámenová, Magda Nišpónská a Jarmila Kubíniová. Podujatie obohatil spevom a hrou na fujaru Milan Katreniak.
(Stručný prehľad najvýznamnejších udalostí v jaskyniarstve v TM 2023 / 9)

12. augusta sa konal Deň Rimavskej Píly.

Túto akciu možno nazvať i akciou návratov. Po štvorročnej prestávke Píľania opäť zorganizovali svoj deň a po 17. rokoch obnovili Memoriál Vladimíra Rúfusa st., súťaž dobrovoľných hasičských družstiev. Stretli sa družstvá z Ratkovského Bystrého, Oždian, Tisovca a Rimavskej Píly. Kulinárske špeciality predstavilo osem družstiev. Pre deti bol pripravený pestrý program, skákací hrad, maľovanie na tvár, off road, divadelné predstavenie Kozliatka. Domáci hasiči pre nich pripravili prekvapenie - hasičskú penu, v ktorej sa mohli vyšantiť. Na tribúne sa predstavil folklórny súbor Čížiček, ľudová hudba Hron z Banskej Bystrice. Športovci si zahrali priateľský futbalový zápas. Program na ihrisku, kde sa odohrávali všetky aktivity, ukončilo vystúpenie tisovskej hudobnej skupiny Klasik pod vedením Jana Belušiaka.

Večer sa zábava presunula do kultúrneho domu, kde hrala skupina eSeMeS. Vydarené podujatie. Aj počasie sa vydarilo. Všetci mohli byť spokojní.

Priestor Šťavice sa postupne rekonštruuje a je zámerom mesta vrátiť tomuto areálu jeho pôvodný účel, miesto stretávania, zábavy, kultúry, ktoré boli pre Šťavicu charakteristické v minulosti. V sobotu **19. augusta** za horúceho letného počasia sa uskutočnila akcia **Leto na Šťavici**. Tisovčania a návštevníci zo širokého okolia sa mohli zabaviť pri viacerých atrakciách, ktoré organizátori pripravili. Zaujalo vystúpenie sokoliarov, vyskúšali si lukostreľbu, jazdu na offroad štvorkolkách a autách, hasiči učili viazať uzly, zaujímavý bol painball. (Painball je tímová strelecká hra, kde sa hráči snažia zasiahnuť súperov farebnými guľôčkami z paintballových zbraní, vznikol v 80-tych rokoch 20. storočia v USA). Knižnica pripravila zaujímavé aktivity. V zrekonštruovanej tančiarni sa tancovalo, ako kedysi, až do polnoci.

30. augusta bola pripomienka 79. výročia **SNP**. Tentokrát to organizátori poňali ako spoločnú akciu troch miest - Tisovca, Hnúšte a Revúcej. V každom meste sa zúčastnili slávnostného aktu delegácie všetkých troch miest. V Tisovci na námestí si tradičným spôsobom, položením vencov

a príhovormi, za malého záujmu občanov, žiaci boli ešte na prázdninách, pripomenuli túto historickú udalosť.

22. september sa konala **pietna pripomienka** venovaná obetiam represálií 50-tych rokov v rímsko- katolíckom kostole.

23. september bol 42. ročník diaľkového turistického pochodu **Clementisovou cestou**, ktoré už tradične organizujú mesto Tisovec, obce Závadka nad Hronom, Pohorelá.

Spoločným znakom oboch podujatí bola nízka účasť, dokonca pri pietnom akte pri Clementisovom pamätníku pred základnou školou v sobotu 23. septembra popoludní bolo cca 10 ľudí.

To ma, ako občianku, podnietilo vyjadriť sa v TM 2023 / 9.

Článok Spomienka na Clementisa inou optikou uvádzam v plnom znení. HP

Už je dlhoročnou tradíciou, že na koni septembra si pripomíname nášho rodáka Vladimíra Clementisa športovým podujatím - turistickým pochodom - a v posledných dvoch desaťročiach i kultúrnym podujatím, koncertom venovaným represáliám 50. rokov. Všetci domáci to evidujeme, aj s tým počítame a môžeme si plánovať našu účasť na týchto podujatiach. Tohoto roku športová časť – turistický pochod - zrejme nenaplnil očakávania organizátorov. Mnohí sa obávali nepriaznivej predpovede počasia, čo je pochopiteľné a akceptovateľné.

Čo je však zarážajúce a smutné, i kultúrna časť, koncert, v ktorom vystupovali už tradiční účinkujúci, Mužský spevokol dr. Samuela Daxnera, učiteľia ZUŠ, nový a výborný spevokol Nôta a hostia z partnerského Putnoku, nenašla odozvu v domácom publiku / v tomto prípade počasie nemalo vplyv/. A tu sa mi pri pohľade do publika v katolíckom kostole, v ktorom bol koncert, kde bolo viac účinkujúcich ako obecenstva, prirodzene natíska otázka - kde ste, miestne elity?

Kde ste páni poslanci a pani poslankyne?! Zvolili sme si vás, aby ste reprezentovali Tisovec. Či spomienka na jedného z rodákov, ktorým sa radi chválime, nestojí za účasť na spomienke? Žiaľ, nie je to len absencia na podujatí 22. septembra, ale i nezáujem a neúčasť i na viacerých prechádzajúcich podujatiach, ktoré si pripomínali dôležité historické udalosti a iné ďalšie podujatia, ktoré so zánietením pripravujú aktéri – Tisovčania, vaši voliči. Alebo to nepatrí do vášho portfólia, lebo to nie je finančne ocenené?

Kde ste, vážení pedagógovia a pedagogičky, ktorí i napriek nedôstojnému finančnému ohodnoteniu patríte k elite národa, lebo svojou prácou formujete to najcennejšie, čo máme - deti, ktoré sú budúcnosťou Slovenska? A opäť nie je to len absencia na podujatí 22. septembra. Je to, rovnako ako v prípade poslancov, dlhodobý jav. Ak vás účasť na tomto podujatí svojim morálnym apelom neoslovila a svojou neúčasťou ste chceli vyjadriť svoj postoj, mohli ste k tomu pristúpiť i pragmaticky a kolegiálne svojou osobnou účasťou podporiť svojich kolegov, kolegyne, - účinkujúcich. Elity národa by však mali mať jasno v hodnotových postojoch, pretože svojim konaním sú príkladom.

Ku elitám radíme i duchovných. Tí dvaja, katolícky farár Artur Ciepielski a evanjelický farár Vladimír Ticháň, sa dôstojne zhostili svojej úlohy.

Tento text do kroniky je písaný už z pozície mestskej kronikárky o 10 mesiacov neskôr. Môj občiansky apel nenašiel odozvu. Neúčast' a nezáujem našich elit pretrváva naďalej. HP

19. októbra sa v spoločenskej sále MsKS stretli seniory na slávnosti pri príležitosti **Mesiaca úcty k starším**. Pozdravil ich primátor mesta Ján Vengrín a hudobným darčekom spevák Martin Vetrák, mladý talentovaný spevák z Brezna, absolvent muzikálneho herectva na Konzervatóriu v Banskej Bystrici. Obsadil 2. miesto v populárnej televíznej súťaži Česko Slovensko má talent, je držiteľom ceny za najlepší sólový spevácky výkon na Medzinárodnom festivale Big Bandov. Milý darček pre seniorov, hlavne seniorky, ktoré tvorili väčšinu v publiku.

17. novembra si hudobná skupina **eSeMeS** pripomenula **30 rokov** spoločného hrania, hraním do tanca na tanečnej zábave v spoločenskej sále MsKS. Skupinu tvoria Marta Svobodová, učiteľka ZŠ, viceprimátorka mesta, dirigentka speváckej skupiny Nôta a členka ďalších hudobných zoskupení, a Milan Matucha, riaditeľ ZUŠ, dirigent dychovky Hradovanka a aktívny v ďalších hudobných telesách.

20. novembra bola v mestskej galérii otvorená interaktívna **výstava 30 rokov Divadelného súboru Daxner**. (DSD) Zorganizovalo ju občianske združenie Tisart a DSD. Kurátorkou výstavy bola Tisovčanka Lucia Mináčová, ktorá pracuje v Bratislave vo firme AT&T.

24. novembra bola slávnosť **130. výročia dychovej hudby Hradovanka**. Bolo zaujímavé a zároveň nostalgické vidieť a počuť hudobníkov, ktorí dychovke zasvätili svoj život a preberali si ocenenia. Koncert jubilujúcej Hradovanky pod taktovkou Milana Matuchu oživil svojim vystúpením dychový orchester z Brezna, v ktorom, v porovnaní s Hradovankou, je väčšie zastúpenie mladých hráčov. Je to motivácia a výzva pre nášho váženého jubilanta.

1. decembra bola **vernisaž výstavy** obrazov a drevorezieb Evy Wilson, umelkyne z Rožňavy. Nežné, farebné obrazy žien, kvetov, zvierat, zaujali návštevníkov.

8. december sa konal 41. ročník nadregionálnej prehliadky speváckych zborov dospelých, ktorá už neodmysliteľne patrí k adventu, **Daxnerov Tisovec**. Tohto roku sa ho zúčastnili okrem domácich zborov, Mužského spevokolu Sama Daxnera a miešaného zboru Nôta, už tradiční účastníci z Rimavskej Soboty miešané zbory Bona fide a Blaha Lujza. Z Revúcej prišiel zbor pedagógov zo ZUŠ, ktorým pomáhala americká učiteľka EGT Clara Rich. Hostom prehliadky bol miešaný spevácky zbor Ars vocalis, s dirigentkou Andreou Bošeľovou, rodenou Kirchovou, absolventkou EGT

a tisovskej ZUŠ. Tohtoročná prehliadka ukázala stúpajúcu kvalitu umeleckého prejavu zúčastnených zborov.

Škoda, že nemožno hovoriť o stúpajúcom záujme verejnosti o túto umeleckú amatérsku aktivitu. Prehliadka sa v posledných rokoch koná v spoločenskej sále MsKS. Väčšinu miest v sále pri stoloch, pripravených na servírovanie večere pre účastníkov, ktorá sa už ohlasovala vôňou vyprázaného rezňa, zaplnili účinkujúci. Malé množstvo skalných návštevníkov sa zmestilo na stoličky pozdĺž steny. Tí, ktorí prišli, mali krásny zážitok, umocnený tradičným záverečným spevom piesne Tichá noc, ktorú zaspievali spoločne všetky zbory pri zhasnutých svetlách len za svitu sviečok.

26. decembra bola **premiéra divadelnej hry** Stanislava Štepku Materské znamienko v naštudovaní DSD. Hru režíroval Michal Spišák a.h., dramaturgom bol Jaroslav Lacko a hudbu vybral Milan Matucha. Účinkovali Milan Cibuliak, Karol Hruška, Miroslava Kochanová, Dušan Kojnok, Michaela Vetráková, Michal Stejskal, Martina Vlčeková, Ingrid Guzmová, Ján Kubove. Techniku mal na starosti Peter Kubíni.

Po nútenej covidovej prestávke bolo obecenstvo „hladné“ po tradičnom kultúrnom zážitku počas Vianoc. Kinosála bola naplnená do prasknutia, organizátori museli pridávať stoličky.

Spolková činnosť

10. júna oslávilo **Poľovnícke združenie Voniaca** 40. výročie svojej novodobej existencie.

Podľa databázy Slovenského poľovníckeho zväzu, ako uviedla vice primátorka Marta Svobodová vo svojom príhovore v obradnej sieni mesta, kde bola prvá časť oslavy, prvé organizované zoskupenie poľovníkov Tisovci pod názvom Lovecká spoločnosť Tisovec vzniklo v roku 1897. Podľa toho istého zdroja je desiatym najstarším poľovníckym združením na Slovensku. Prvá najstaršia známa fotografia je z 10. septembra 1931.

Poľovnícke združenie vzniklo spojením PZ Trstie a PZ Voniaca. Pod týmto názvom bolo oficiálne zapísané 15. decembra 1983.

PZ obhospodaruje poľovný revír v rozlohe 4 482 ha. Má 36 členov a 2 čakateľov. V revíri vybudovali množstvo krmelcov pre jeleniu zver, viacero prístreškov pre prikrmovanie diviacej a srnčej zveri, soliská na pozorovanie, niekoľko posedov, zveľadili chatu na Voniacej, ktorá bola postavená v roku 1946 ako náhrada rybárskej koliby pri lúke Dážďovica. Členovia PZ sa starajú o horské lúky, pripravujú krmivo pre vysokú a srnčiu zver, organizujú skúšky poľovných psov, sadenie stromčekov, výstavu poľovníckych trofejí a varia pri rôznych príležitostiach poľovnícky guláš. V dejinách PZ sa vystriedalo viacero predsedov a hospodárov. Súčasným predsedom je Miroslav Zvara ml.

Viac informácií z dejín PZ v článku v TM 2023 / 7-8.

Do osláv PZ Voniaca dobre zapadla i **výstava poľovníckych trofejí**, ktorú pripravili všetky tri PZ, ktoré pôsobia v meste. Okrem PZ Voniaca je to PZ **Vysoký vrch Tisovec**, predseda Ing. Peter Vencel a PZ **Poľana**, predseda Ing. Karol Csölle. Výstava sa konala **13. - 15. októbra** v spoločenskej sále MsKS. Výstava bola vkusne tematicky naaranžovaná s množstvom hodnotných trofejí, ukážkami práce poľovníkov, fotodokumentáciou. S príhovorom, v ktorom predstavil históriu a význam poľovníctva, vystúpil primátor Ján Vengrín, sám poľovník.

Pred oficiálnym otvorením výstavy, ktoré bolo v piatok popoludní, navštívili výstavu žiaci základnej školy. Venovali sa im Miroslav Zvara a poľovný hospodár Ivan Ondrejka. Pútavým spôsobom, na konkrétnych príkladoch, využívajúc exponáty, priblížili deťom činnosť poľovníkov a význam poľovníctva. Tento vzdelávaco-výchovný aspekt mal, podľa spätnej väzby od detí, veľmi dobrú odozvu. Poľovníkov pozdravili deti z folklórneho súboru Čížíček pod vedením Patrície Cavarovej. Ich vystúpenie harmonizovalo s tematikou výstavy. Zahrala i dychová hudba Hradovanka. Veľmi symbolicky zazneli tóny lesníc a odzneli Slovenské poľovnícke signály, ktoré zložil významný slovenský hudobný skladateľ Tibor Andrašovan. Každý signál predstavil Karol Csölle. Slávnostnú atmosféru umocňovali organizátori a aktéri podujatia, páni poľovníci a dámy v elegantných poľovníckych uniformách.

Urbariálna spoločnosť, pozemkové spoločenstvo

Urbár - z latinského slova urbarium - pozemková kniha predstavoval na Slovensku historicky významný dokument, evidujúci pozemkový majetok a povinnosti poddaných voči zemepánovi. Jeho vývoj prešiel niekoľkými fázami, od stredovekých súpisov až po moderné pozemkové spoločenstvá.

Najstaršie urbáre na Slovensku pochádzajú z 15. storočia. Vznikali z iniciatívy feudálnych panstiev na evidenciu poddanských povinností (naturálne dávky, peňažné platby, robota) a súpisov poddaných. Pôda uvedená v urbároch nebola vlastníctvom poddaných, ale patrila panstvu. Poddaní ju užívali s povinnosťami voči zemepánovi. Tereziánsky urbár, nariadenie panovníčky Márie Terézie z roku 1767, jednotne upravil vzťahy medzi zemepánmi a poddanými v celej monarchii.

V revolúcii 1848 – 1849 sa zrušilo poddanstvo v Uhorsku. Urbársky patent z roku 1853 zrušil dedičné povinnosti a urbársky pomer. Pôda, ktorú poddaní užívali, sa stala ich vlastníctvom v dovtedajšom rozsahu. Spoločné užívanie lesov a pasienkov, ktoré boli predtým v právomoci zemepána, sa riešilo postupne.

Bývalí urbárnici sa začali združovať do urbárskych spoločenstiev, neskôr nazývaných pozemkové spoločenstvá. Po druhej svetovej vojne v Tisovci existovali štyri urbárske spoločnosti. Urbárna spoločnosť Tisovec, Pasienková spoločnosť Teplica, Cechohámorská spoločnosť, Lesné družstvo Javorina.

Počas komunistického režimu boli pozemkové spoločenstvá zrušené. V roku 1950 prešlo 466 pasienkov do Jednotného roľníckeho družstva v Tisovci a v roku 1953 730 ha lesa do Štátnych lesov. Po zmene pomerov v roku 1989 začal proces obnovovania vlastníckych vzťahov. Reštitúcie majetku pôvodným vlastníkom, alebo ich potomkom, trvajú dodnes.

Vo februári 1992 začal proces oživenia urbáru. Prípravný výbor, ktorý tvorili Milan Daxner, Miroslav Kriška a Milan Kubove založili občianske združenie, ktoré fungovalo do roku 1995, lebo legislatívne ešte neboli upravené podmienky na urbárske hospodárenie. Neskôr sa k nim pridali Ján Kríž, Samuel Líška, Mária Mikulová. V roku 1995 bol vydaný zákon, ktorý už umožňoval zakladanie urbárskych spoločností. V tomto roku vznikla urbáriálna spoločnosť V Tisovci, pozemkové spoločenstvo, bez právnej subjektivity,

Prvým predsedom sa stal Milan Daxner, neskôršie bol predsedom Milan Kubove. Vo výbore pracovali Róbert Bohm, Oľga Buvalová, Anna Kališková, Oľga Belušiaková. Paralelne vzniklo Lesné združenie Poľana, ktoré založili Ing. Ivan Kriška a Ing. Miroslav Ivan. Doteraz je zmluvným partnerom spoločenstva. Právnu subjektivitu získala urbáriálna spoločnosť v roku 2011, za predsedníctva Vladimíra Pašiaka, ktorý túto funkciu vykonáva od roku 2010.

Urbáriálnu spoločnosť Tisovec vedie výbor v zložení: predseda Vladimír Pašiak, podpredsedníčka Oľga Belušiaková, tajomníčka Janka Rončáková, členovia Ing. Jaroslav Hecko, Branislav Kriška. Dozornú radu tvoria predseda Jaroslav Brndiar, Milan Svinčiak a Ján Dianiška, ktorého po úmrtí vystriedal Peter Vencel.

V urbári je 343 členov a dvaja správcovia minoritných podielov - Slovenský pozemkový fond a Národný park Muránska planina. Hospodári na ploche 1 042 ha. Z toho je hospodársky nevyužitelných 79,8 ha v oblasti Hradová, kde je stupeň ochrany č. 5. 80% obhospodarovanej plochy spadá do ochranných pásiem Národného parku Muránska planina a chránených areálov, Pramenná oblasť Rimavy a Tisovský kras, ktoré boli zaradené do ochranného stupňa č. 3 bez súhlasu majiteľov.

Činnosť a rozsah vykonaných prác

Vyťažených bolo 3 343 m³ dreva, z toho kalamitná ťažba tvorila 1 403 m³. Bola zalesnená plocha v výmere 4,25 ha, vysadených 9 300 sadeníc, urobili sa prerezávky na ploche 17,56 ha, na 6,83 ha sa vysekali nežiadúce dreviny, hygiena lesa sa vykonala na 5,44 ha, ochrana sadeníc vyžínaním na 6,27 ha, ochrana sadeníc proti ohryzu zverou na 29,17 ha. Na obnovu zväžnic sa použilo 1 150 ton šotoliny, čistili sa odvodňovacie prepážky a priekopy, opravil sa prístrešok v Kačkave, bolo umiestnených 23 ks feromónových lapačov, ochrana proti lykožrútovi.

Urbariálna spoločnosť vlastní nehnuteľnosť na ulici Ľudovíta Štúra č. 1720. Je to zreštaurovaná polyfunkčná budova, v ktorej je oficiálne sídlo spoločnosti a obytný dom, ktorý prenajíma.

Obchodnými partnermi sú Calmit Bratislava, lesné združenie Poľana s. r. o. US poskytuje prenájom Agrofarme Dianiška, Agrospolu, Dielik, s. r. o., súkromne hospodáriacim roľníkom Branislavovi Brndiarovi, Spišiakovi, o. z. Off extreme Tisovec.

Má vlastné webové sídlo.

Miestny odbor Matice slovenskej (MOMS)

Predsedníčkou je PaedDr. Monika Koncošová, učiteľka slovenského jazyka a dejepisu v SOŠ. Odbor má 33 individuálnych členov a štyroch kolektívnych členov, SOŠ Tisovec, MSSD, DFS Čížiček, ZUŠ Tisovec.

Členovia sa podieľali na mnohých akciách:

*December 2022 – január 2023 – Vyšívaná história – výstava vyšívaných gobelínov o histórii reformácie na Slovensku. Výstava bola prezentovaná v evanjelickom kostole v Tisovci, následne v Galérii mesta Tisovec

*21. marec - Spomienka na Bohuša Nosáka Nezabudova pri príležitosti jeho 205. výročia narodenia V programe vystúpil MSSD, zazneli prednášky MUDr. Petra Dragijského, Moniky Koncošovej. Karol Hruška a Dušan Kojnok priblížili životné osudy bratov Nosákovcov. Pri pamätnej tabuli na budove MÚ v Tisovci bol pietny akt, zároveň bola výstava venovaná Štúrovcom, bola prístupná verejnosti a školám v Tisovci a okolitých miest,

* zúčastnili sa na službách Božích v prírode v Rimavskej Bani, na slávnostnom odhalení busty dr. V. Clementisa v Rimavskej Sobote, na akcii Z histórie Gemera-Malohontu v Kraskove, na Mikulášskych trhoch v Tisovci na Dňoch mesta Tisovec,

* spoluorganizovali Noc literatúry, ktorá bola venovaná autorom detskej literatúry z nášho regiónu, spomienkových osláv 121. výročia narodenia a 71. výročia úmrtia dr. V. Clementisa v Tisovci, dobročinnú akciu pre občianskej združenie Tisovské labky,

* zapojili sa do mestskej brigády Za krajší Tisovec, do zbierky Koľko lásky sa zmestí do krabice od topánok.

Táto iniciatíva vznikla s cieľom potešiť osamelých seniorov v domovoch dôchodcov a iných zariadeniach počas vianočných sviatkov tým, že im ľudia naplnia krabice od topánok rôznymi drobnosťami a darčekom. Do zbierky sa každoročne zapája množstvo dobrovoľníkov, škôl a firiem po celom Slovensku.

Kultúra

Mestská knižnica A. H. Škultétyho (MsK)

sa postupným vývojom sa vypracovala na modernú, profesionálne vybavenú informačnú a kultúrnu inštitúciu, ktorá poskytuje komplexné knižnično-informačné služby širokému spektru návštevníkov a organizuje kultúrno-vzdelávacie podujatia miestneho významu. V knižnici pracujú dve knihovníčky, Miroslava Kojnoková a Erika Zerolová. Knižnica je členom stavovských organizácií Spolok slovenských knihovníkov a knižníc a Slovenská asociácia knižníc.

Služby knižnice sú rozsiahle. Patria sem výpožičné služby, informačné služby, t. j. regionálne faktografické a bibliografické informácie bibliografické a faktografické informácie zo všetkých vedných odborov a spoločenského života, konzultačné a referenčné služby - pomoc pri vyhľadávaní a výbere literatúry, rešeršné služby, medziknižničná výpožičná služba (MVS).

V knižnici je voľne dostupná wifi sieť, kopírovanie čiernobielych a farebných formátov A3, A4.

Knižnica sa venuje edičnej, vydavateľskej a propagačnej činnosti.

Používateľmi knižnice sú deti a mládež, žiaci, študenti a poslucháči všetkých typov škôl, dospelí čitatelia v produktívnom veku, ženy na materskej, nezamestnaní, seniori, návštevníci mesta, ako aj občania sociálne či zdravotne znevýhodnení. V roku 2023 bol nárast registrovaných čitateľov. Postupne sa darí dostať sa na úroveň pred rokom 2019, po ktorom musela knižnica obmedzovať služby kvôli pandémie. Stratil sa kontakt so žiakmi základnej a stredných škôl, ktorí nemohli navštevovať podujatia v knižnici.

	2020	2021	2022	2023
Používatelia spolu	529	486	479	516
- z toho do 15 rokov	128	101	101	119
- z toho študenti SŠ a VŠ	88	77	56	77
- z toho dospelí	313	308	322	320
Návštevníci knižnice spolu	5819	4938	7057	5 798
- z toho len návštevníci knižnice	3082	3242	3309	3 232
- z toho len návštevníci na podujatiach	2737	1696	3748	2 566
On-line návštevníci FB stránky		4240	1225	1 119
Počet obyvateľov	3734 (evidencia obyvateľov)	3697 (evidencia obyvateľov MsÚ)	3720 (podľa sčítania)	3 720 (podľa sčítania)
% prihlásených z počtu obyvateľov	14,16	13,14	12,87	13,87

Čitateľmi nie sú len obyvatelia Tisovca a Rimavskej Píly, ale služby využívajú aj čitatelia z okolitých miest a obcí, ktorí v Tisovci študujú alebo pracujú. Z celkového počtu je z iných miest prihlásených 101 čitateľov, miestnych je 415 čitateľov.

Výber a nákup knižničného fondu sa robí na základe edičných plánov vydavateľstiev, internetového prieskumu, v spolupráci s Kníhkupectvom Tisovec a distribučnými agentúrami. Celkový knižničný fond tvoria slovenské a inojazyčné knihy, periodiká. V roku 2023 do knižničného fondu knižnice pribudlo celkovo 385 knižničných jednotiek v celkovej hodnote 5 969,39 €, z toho bolo zakúpených 297 kníh v hodnote 4691,59 €, a darom bolo získaných 88 kníh v hodnote 1277,80 €. Na obnovu knižničného fondu sa opäť využila možnosť financovania z Fondu na podporu umenia. V rámci programovej výzvy Fondu na podporu umenia bol vypracovaný projekt. Bol úspešný a získali sa finančné prostriedky na nákup kníh vo výške 4000 €. Ostatné knihy sa nakupovali z rozpočtu mesta a vlastných poplatkov. Knižnica má predplatené 2 periodiká - Historická revue, GEO.

Knižnica poskytuje svojim používateľom plne automatizované služby, celý knižničný fond je spracovaný v elektronickej podobe v systéme Clavius od roku 2008. Používateľom je k dispozícii elektronický on-line katalóg dostupný 24 hodín denne, ktorý ponúka neobmedzený prístup k informačným zdrojom o knižničnom fonde. Prostredníctvom elektronického katalógu môžu používatelia získať informácie o dostupnosti knižného titulu, rezervovať a objednať si ho cez internet. Výhodou je, že prístup k týmto službám môžu mať užívatelia priamo zo svojho pracoviska, školy, či domáceho prostredia, čo značne urýchľuje a zjednodušuje prenos informácií. Počet vstupov do on-line katalógu bol 502.

V priestoroch celej budovy a knižnice je voľne dostupná wifi sieť, prostredníctvom ktorej sa návštevníci môžu vlastnými zariadeniami (notebook, smartphone) pripojiť na internet. Od roku 2017 nie sú k dispozícii počítače pre verejnosť.

Knižnica nemá vlastnú webovú stránku. Všetky informácie sa nachádzajú na webovej stránke mesta Tisovec. Tu sa dajú nájsť oznamy, história a súčasnosť knižnice, správy o činnosti knižnice, články o podujatiach, on-line katalóg, MVS formulár.

V záujme čo najväčšieho dosahu informovanosti sa od decembra 2019 zamerala knižnica aj na využívanie najrozšírenejšej sociálnej siete – Facebook. Vďaka intenzívnejšej činnosti, zverejňovaniu oznamov, knižných tipov, aktuálnych oznamov, fotografií z podujatí, sa zvýšil záujem o činnosť a aktivity.

Popri výpožičných a informačných službách sa knižnica zameriava aj na služby v oblasti vzdelávania a organizovania podujatí rôzneho druhu. Tie zvyšujú kredit knižnice a vytvárajú z nej komunitné centrum. Z kultúrno-spoločenských podujatí sú to predovšetkým besedy, literárne informačné hodiny, prezentácie literárnych diel, prednášky, výstavy, tvorivé dielne a iné. V posledných rokoch sa špecializuje predovšetkým na prácu s detským čitateľom a pripravuje programy, ktorých hlavným cieľom je podporiť čítanie detí a mládeže. V kategórii dospelých čitateľov sa zameriava na propagáciu regionálnej literatúry a prácu so seniormi. V roku 2023 sa uskutočnilo celkovo 82 podujatí (projekty, prezentácie, besedy, čítania, workshopy, prednášky, informačné hodiny, súťaže, výstavy) s celkovou účasťou 2566 účastníkov.

Počet všetkých zorganizovaných podujatí	82
- z toho informačná výchova	11
- z toho výchovno-vzdelávacie podujatia	32
- z toho kultúrno-spoločenské podujatia	50
- z toho výstavy	4
- z toho výstavy kníh	13
Počet podujatí pre deti	63

(Zdroj : Správa o činnosti MsK za rok 2023)

V tomto roku boli úspešné najmä :

Veselá hra na Šťavici

V letných mesiacoch júl - august pripravili interaktívnu aktivitu zameranú na ekologickú výchovu, ochranu životného prostredia v prírodnom areáli Šťavice deti spolu s rodičmi plnili úlohy podľa pripravených tabuliek a výsledky odovzdali v knižnici, následne boli deti ocenené a dostali malé darčeky.

Noc literatúry – Detská literatúra

4. ročník podujatia na spoznávanie regionálnej literatúry – tento raz zamerané na detskú literatúru, autorov, ktorí v Tisovci žili, študovali, pôsobili – na rôznych miestach v meste dobrovoľníci čítali pripravené ukážky z diel.

Prečítané leto

Už po tretíkrát sa aktívne zapojili do celoslovenského podujatia. Pre záujemcov pripravili 9 aktuálnych výstaviek kníh k daným témam a zároveň 7 podujatí – zábavné čítanie, tvorivé aktivity, hry.

Veselé tekvičky

Jesenné obdobie je tradične aktivitou na tvorivých dielničkách, na ktorých si môžu deti spolu s dospelými vytvoriť tekvicové strašidielko, alebo inú kreatívnu hračku či ozdobu. Tohto roku boli aktivity pripravené aj pre žiakov špeciálnych tried ZŠ.

Tréning pamäti

Pre členov Klubu dôchodcov Tisovec pripravili mentálny tréning s certifikovanou lektorkou.

Besedy

Pre žiakov 4. ročníka ZŠ Tisovec zorganizovali besedu s regionálnou spisovateľkou.

Výstavy

V tomto roku pripravili či už v priestoroch knižnice alebo v Galérii MsK 17 výstav: 9 x Prečítané leto, 2 x Malý princ, 2 x ochrana životného prostredia, výstava obrazov Šarloty Bottovej, výstava obrazov Evy Wilson, výstava Štúrovci, z roku 2022 pokračovala v januári výstava Vyšívaná história.

Knihobúdka

28. júla 2021 bola pred budovou knižnice osadená Knihobúdka, ktorá slúži širokej verejnosti na požičiavanie a výmenu kníh. Obyvatelia mesta i návštevníci si túto službu výmeny kníh veľmi pochvalovali. Pravidelne sa dopĺňa najmä darovanými knihami a časopismi. Knihobúdku vyrobili v Mestských lesoch Tisovec.

Divadelný súbor Daxner

si v tomto roku pripomenul, že divadlo v Tisovci sa hráva s občasnými prestávkami viac ako 160 rokov a zároveň je 30 rokov od obnovenia jeho činnosti v roku 1993. Práve toto obdobie sa považuje za najproduktívnejšie

a najaktívnejšie v histórii ochotníckeho divadla v Tisovci. V októbri a novembri si prácu súboru pripomenuli premietnutím ôsmich hier s prívlastkom NAJ. Hry sú spracované v digitálnej forme. Súčasťou jubilejného spomínania bola i výstava fotografií z práce a inscenácií DSD. Kurátorkou výstavy bola Lucia Mináčova v spolupráci s Júliou Hodoňovou. Výstavu, ktorá trvala dva mesiace, navštívili v rámci vyučovania i žiaci miestnych škôl.

Šport

18. februára sa uskutočnil 49. ročník **Zimného výstupu na Trstie**. Zúčastnilo sa ho 90 turistov nielen z Tisovca, ale aj Veľkého Krtíša, Revúcej, Košíc, Detvy, Banskej Bystrice, Rimavského Brezova, Rimavskej Soboty, Hnúšte. výstava fotografií Milana Slabeja. V cieľovom mieste výstupu čakala turistov materiálna odmena v podobe teplých párkov a čaju s rumom, nemateriálna odmena, okrem krásneho výhľadu i a výstava fotografií Milana Slabeja.

23. septembra sa konal 6. ročník **tenisového turnaja štvorhier** o Putovný pohár Tisovského spolku tenistov. Zúčastnili sa ho domáci hráči, tenisti z Hnúšte, Revúcej Muráňa, Popradu. Popradčania obsadili prvé dve miesta. Česť Tisovca zachránili bratia Peter a Pavol Michalkovci tretím miestom. Turnaj je nielen športovou ale aj spoločenskou udalosťou a k nej patrí i dobré jedlo. O to sa postaral Vladimír Pašiak, ktorý pripravil raňajky, na obed svoju skvelú kapustnicu, ktorú sponzoroval primátor Ján Vengrín, tiež tenisový hráč. Bodkou za kulinárskym zážitkom boli výborné palacinky správkyne telovýchovného areálu Ivety Dianiškovej.

Na tohoročných Dňoch mesta jednou z aktivít bolo i **oživenie volejbalu dospelých**. Iniciátorom bol Ján Leško, ktorý dal dokopy partiu bývalých volejbalistov, teraz už seniorov. Vek neprekážal a jednorazová akcia sa stala pravidelnou. Začali sa stretávať, trénovať a najmä mať radosť z hry. Veľmi pekne, ľahko, s humorom a nádychom sebaironie dokumentuje toto športovanie Zora Kéryová v článku *Vôľa sa našla, cesta tiež - 2.časť*, TM 2023 / 12.

Mestský športový klub

je klubom, ktorý by mal podľa svojho názvu zastrešovať viaceré druhy športu v Tisovci. Nie je to tak. Je to výsostne klub, ktorý sa stará o najpopulárnejší šport v Tisovci, na Slovensku, v Európe, vo svete – **futbal**.

Futbalu v Tisovci sa venujú 4 mládežnícke družstvá :

futbalová prípravka, deti 6 -10 rokov, má 14 detí, trénerom je Róbert Hurák
mladší žiaci U13, vek 11 – 13 rokov, spolu 15 detí, aj chlapci aj dievčatá,
tréner Pavol Bálint

starší žiaci U15, vek 14 – 15, 17 chlapcov nielen z Tisovca, ale aj z okolia,
tréner Ľubomír Husanica

dorastenci U19 vek 16-19, 18 chlapcov, tréner Ľubomír Husanica, hrajú 4. ligu juh SSFZ (Stredoslovenský futbalový zväz).

Okrem mládežníckych družstiev je aj družstvo dospelých, ktorý hrajú najnižšiu súťaž, 6. ligu skupiny D.

Tréningy mládežníckych družstiev a dospelých sú dvakrát alebo trikrát do týždňa

O popularite futbalu svedčí mužstvo internacionálov (bývalí starší hráči), ktorí si založili vlastné občianske združenie. Iné susedné obce a mestá túto vekovú skupinu nemajú.

Futbalová sezóna sa skladá z dvoch častí, jarná časť ročníka, marec – jún a jesenná časť ročníka, hrá sa odvetná časť predchádzajúceho súťažného ročníka.

Hospodárom klubu je Miroslav Brndiar. Pre lepšiu predstavu jeho pracovných povinností uvádzam popis práce v jednotlivých dňoch týždňa:

pondelok - opraviť 5 súprav dresov

utorok. - pokosiť trávnik, trvá to 4-5 hodín

streda - upratať šatne po predchádzajúcich tréningoch

štvrtok - upraviť okolie, upraviť dresy

piatok - dvakrát pokosiť, „vylajnovať“ nové futbalové čiary, cca 7-8 hodín

sobota - pripraviť šatne pre hostí

nedeľa - nachystať dresy

Manažérom klubu je Peter Rukavica. Zabezpečuje plynulý chod klubu vo všetkých vekových kategóriách. Pri stretnutiach doma sa stará o stravu rozhodcov, má na starosti plagáty, vstupenky, informovanosť v mestskom rozhlase, zabezpečenie zdravotníka, hlásateľa, 7 usporiadateľov. Na stretnutia dorastu musí zabezpečiť natáčanie, do 48 hodín nahrať video na určenú stránku, aby si ho mohli pozrieť na futbalovom zväze, ak to nezabezpečí, hrozí pokuta 100 €. Okrem toho sleduje zmenu hracích časov, zabezpečuje nové registrácie, faktúry, úhradu členských poplatkov, hľadá sponzorov. Práca ho baví, ale bez potrebných financií sa podľa jeho vyjadrenia futbal v dnešnej dobe robiť nedá. Hlavným garantom udržateľnosti futbalu je mesto.

Náklady MŠK Tisovec za rok 2023

Rozhodcovia	4 379,11 €
Strava	2 130,03 €
Autobusy	1 145,20 €
SFZ	1 894,00 €
Tréneri	3 900,00 €
Ostatné	7 253,56 €
SPOLU	20 701,90 €

Počet zápasov v roku 2023: 26 v každej kategórii, z toho doma: 13, von: 13

Rozhodcovia: cca 399 eur jeden zápas (domáci)

Autobusy: 1,50 eur/km

SFZ: poplatky - členské a pod.

Tréneri: 4 - odmena za trénerskú činnosť

Ostatné náklady: zabezpečenie pitného režimu, PHM benzín do kosačky, čistiace prostriedky, prášok na pranie, oprava kosačky a pod. (nahliadnuť môžete v účtovnej knihe z roku 2023).

Pri čítaní Správy o činnosti Mestského športového klubu ma, ako osobu, ktorá je športu naklonená, celá rodina bola športová, napadla otázka, či futbal nemá nezaslúžene exkluzívne postavenie. Sami sme prali športové oblečenie pre naše deti, keď súťažili, sami sme im zabezpečovali stravu, keď pretekali. Nikto neposkytoval plný servis. Pri finančnej sume u pánov rozhodcov si neodpustím poznámku, že tú stravu si mohli zabezpečiť sami. Ak si porovnáam položku na rozhodcov a trénerov, je to voči trénerom neférové. Tí si to naozaj zaslúžia. HP

Mesto finančne prispieva na činnosť športových klubov a občianskych združení, ktoré o to požiadajú.

Názov združenia	Výška dotácie
Tisovský spolok tenistov	500,00 €
KST TO KOS Rim. Dolina Tisovec	1 800,00 €
KST Tisovec	400,00 €
Šabľo Realy Team	400,00 €
Speleoklub Tisovec	400,00 €
Klub RTVŠ	1 800,00 €
Tisovský spolok aktívneho pohybu a vitality	1 800,00 €
International Sport Club	400,00 €
Mestský športový klub Tisovec	14 500,00 €
Mestský športový klub Tisovec	1 500,00 €
OZ Veselá stonožka	700,00 €
Slovenský rybársky zväz	1 000,00 €

Mestská polícia

MsP mala prvé dva mesiace v roku len dvoch členov, Jána Bartu, zastupujúceho náčelníka, a Ľubomíra Husanicu. Po výberovom konaní pribudol tretí člen, Roman Bálint, policajt, ktorý predtým pôsobil na Obvodnom oddelení policajného zboru v Hnúšti.

Do 1. júla pracovala miestna občianska poriadková služba, ktorá mala troch členov, Jiří Binder, Vladimír Mušuka a Svetozár Kováč. Bolo ich vídať na uliciach vo výrazných reflexných vestách s označením. Táto služba bola financovaná cez projekt Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny. Keď sa projekt skončil, skončila i služba.

V tomto roku prijala MsP **353 oznámení**. V porovnaní s predchádzajúcim rokom je to nárast o 85 oznámení. Oznámenia sa týkajú drobnej kriminality, drobné krádeže, rušenie verejného poriadku, správanie tzv. neprispôsobivých osôb, nelegálne skládky, znečisťovanie verejných priestranstiev, vodných tokov, túlavé psy. Bolo spáchaných **77 priestupkov**. Medzi priestupky sa zaraďujú napr. porušenie zákazu používania alkoholických nápojov na verejných priestranstvách, porušenie podmienok držania psov, nakladanie s komunálnym a stavebným odpadom, porušenie pravidiel bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, občianske spolunažívanie, verejný poriadok a čistota, majetkové veci.

Boli spáchané **3 trestné činy**, opakované krádeže v predajni COOP Jednota na Daxnerovej ulici, vyhrážanie, ublíženie na zdraví.

MsP pravidelne kontroluje miesta, ktoré na základe jej vyhodnotenia sa javia ako potenciálne problémové. Sú to autobusová zastávka, priestor pred ZŠ, malá stanica, športový areál, Sokolovňa, Partizánska ulica, Jozeffyho ulica, „plecháč“ v Rimave, Podhradová, okolie katolíckeho kostola, okolie cintorínov, na Rimavskej Píle cigánska osada, Ľajtmanka, chatová oblasť na Bánove, Rejkovo pri vleku. V čase preberania sociálnych dávok sú policajti na námestí a poskytujú aj pomoc zamestnankyniam pošty. Zabezpečujú športové a kultúrne podujatia. Priestory v Tisovci a na Rimavskej Píle monitoruje 44 bezpečnostných kamier.

Školstvo

Základné informácie o školách, ktoré sú v Tisovci, sú zo Správ o výchovno - vyučovacej činnosti, jej výsledkoch a o podmienkach školy, dokumentu ktorý sú všetky školy podľa zákona povinné spracovať za príslušný školský. Pretože školský rok presahuje dva kalendárne roky, informácie o školách uvádzam v kalendárnom roku druhého polroku školského roku. HP

Materská škola Tisovec

Júlia Hodoňová, riaditeľka školy
Beáta Cibuliaková, zástupkyňa riaditeľky školy

V škole pracuje 8 učiteliek, 2 pedagogické asistentky, 4 kuchárky, 1 upratovačka, 1 školníčka.

Deti sú rozdelené do 4 tried podľa veku. Triedy majú pekné pomenovania.

Trieda, názov	DETI				
	Vek detí	Počet detí		z toho ŠVVP	z toho OPŠD
		september	jún		
1. Spievankovo	2-3 roky	8	13	0	0
2. Maliarkovo	3-4 roky	18	19	1	0
3. Pohybko	4-5 rokov	17	17	0	0
4. Rozprávko	5-7 rokov	29	29	1	1
Spolu	2-7 rokov	72	78	2	1

Do 1.ročníka ZŠ na základe Rozhodnutia o prijatí bolo prijatých 27 detí.

(ŠVVP – špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby
OPŠD – odložená povinná školská dochádzka)

Škola má mnoho rôznorodých aktivít, uvediem niektoré.

Návšteva profesionálneho divadelného predstavenia Danka a Janka, úcta k starším – vystúpenie v domove dôchodcov, jesenné čarovanie - tvorenie z jesenných plodov s rodičmi, interaktívne predstavenie žiakov základnej školy U školákov v 1. ročníku ZŠ, lampiónový sprievod mestom, hudobný program pedagógov a žiakov ZUŠ, Mikuláš, vianočné trhy v materskej škole, týždeň otvorených dverí, profesionálne hudobné predstavenie Povolania, návšteva knižnice, rozlúčka so zimou – Ako sme utopili Morenu, Deň Zeme – brigáda v okolí MŠ – zbieranie a separovanie odpadu, Deň sv. Floriána – ukážka hasičov, sokoliarstvo – zážitkové oboznamovanie s rôznym druhom vtáctva, Deň pre mamičky– program detí všetkých tried v kinosále MsKS, olympiáda v športovom areáli ZŠ, ukážky vedenia policajných psov v Komunitnom centre na Rimavskej Píle, divadelné predstavenie Kubko a Maťko pre deti k sviatku v kinosále MsKS, úprava okolia MŠ, hudobné hádanky – program ZUŠ-ky, rozlúčka s predškolákmi na školskom dvore.

Na Svetový deň mlieka – ochutnávka mlieka a mliečnych výrobkov, deň umývania rúk, tradičné Ondrejské zvyky, vianočná výzdoba tried, pečenie, koledy, výroba krmidiel a kŕmenie, maľovanie na sneh na školskom dvore, pečenie šišiek na fašiangy, karneval masiek, výroba hmyzích domčekov s deťmi.

Škola bola zapojená do 4 projektov. Projekt Dajme spolu gól – športové aktivity pod vedením odborníka, futbalového trénera z radov rodičov. Tento projekt sa uskutočnil v spolupráci so Slovenským futbalovým zväzom. Zapojili sa do neho len deti od 5 rokov, dostali vlastné dresy a škole zostali lopty, bránky a ďalšie telocvičné náčinie.

Projekt Školský mliečny program a Ovocie pre deti. Národný projekt Pomáhajúce profesie v edukácii detí a žiakov, tretí rok získali dve pedagogické asistentky a finančnú podporu 500 €.

Po materiálnej stránke je škola vybavená primerane. Prízemie dvoch prepojených budov tvoria vstupné chodby, šatne, hygienické zariadenia a dve triedy. Podobné rozdelenie je aj na poschodí. Medzi týmito dvomi budovami je hospodársky pavilón, kde je školská kuchyňa a práčovňa, kabinet pomôcok. Triedy sú doplnené o nový nábytok a predškoláci už pracujú aj s interaktívnou tabuľou. V triedach pravidelne obmieňajú hracie kútiky, pribudli nové šatňové skrinky, nátery v šatniach a vstupných chodbách. Postupne dokupujú hračky, didaktické pomôcky, rozvíjajúce u detí komunikačné a poznávacie schopnosti. Exteriér tvorí veľký uzavretý dvor s pieskoviskom pre každú triedu, dopravným ihriskom a záhradným vybavením – hojdačkami a šmýkačkami. Deti využívajú nové drevené domčeky a pieskoviská. Obľúbeným miestom pre hry a spoločné činnosti je drevený altánok. Na dopravnom ihrisku využívajú štvorkolesové kolobežky, odrážadlá, detské motorky. Z finančných prostriedkov získaných od sponzorov zakúpili plávajúcu podlahu a rodičia vymaľovali plafón a položili podlahu v triede.

Materská škola Rimavská Píla

Riaditeľka Andreja Medveďová
Vedúca ŠJ Soňa Denisová
Učiteľka Mgr. Kristína Nagyová
Asistentka Veronika Sliacka
Kuchárka Aneta Mániová

Deti

Vekové zloženie detí	Počet detí	Z toho ŠVVP	Z toho pokračovanie PPV
2 - 7	18		
2 - 3	1		
3 - 4	2		
4 - 5	4		
5 - 6	11	5	3

(ŠVVP - špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby
PPV – povinné predprimárne vzdelávanie)

Do 1. ročníka ZŠ bolo prijatých 6 detí, 4 deti absolvovali testy školskej zrelosti, neboli odporúčené do školy a pokračovali v povinnom predprimárnom vzdelávaní.

Škola je aktívna pri prezentácii. Podľa mesiacov v roku je ťažisko na určitú špecifickú činnosť. V septembri robili deti s rodičmi v aktivite, nazvanej Jesenné časovanie, typicky jesenné výrobky, ktoré následne vystavili. Ako nasledovali mesiace, robili sa tieto aktivity – príprava darčiekov pre starých rodičov, návšteva bábkového divadla, Mikuláš, zdobenie medovníkov, prikrmovanie vtáčikov, fašiangy, vynášanie Moreny, zdobenie veľkonočných vajíčok, darčeky pre mamy, Sviatok detí, stretnutie s policajným psovodom, rozlúčka s predškolákmi na MsÚ. V téme týždňa Rodný kraj urobili exkurziu do Tisovca, pozreli si významné budovy a pamätníky.

Škola plní mliečny a ovocný program.

Materiálne podmienky sú primerané. Je to pne organizovaná budova s vlastným školským dvorom. Problémom je poruchovosť hygienických zariadení. Záujem zo strany rodičov je priemerný. Škola cíti potrebu pravidelne spolupracovať so zákonnými zástupcami sociálne znevýhodnených rodín, ktorých deti tvoria väčšinu. Škola má problém s dlhodobou absenciou stálej upratovačky. Aktivačné pracovníčky, pridelené MŠ nespĺňajú požiadavky. Sú to väčšinou pracovníčky, ktoré nemajú dostatočné pracovné návyky. Spolupráca s MŠ v Tisovci, ZŠ, ZUŠ, MsKs

bola obmedzená presúvaním sa MHD v nevyhovujúcom čase autobusových spojení a dodržiavaním denného poriadku v MŠ.

Základná škola Dr. Vladimíra Clementisa

Vedúci zamestnanci PaedDr. Katarína Dominiková, riaditeľka školy
PaedDr. Anna Keletiová, zástupkyňa riaditeľky
Ing. Miroslava Kochanová, výchovná poradkyňa
Janette Balážiková, vedúca školskej jedálne

Celkový počet zamestnancov je 45, z toho pedagogických 30, všetci sú kvalifikovaní, 3 asistenti, 3 vychovávateľky v školskom klube, 5 zamestnankýň v jedálni, 4 upratovačky, ekonómka, sekretárka, školník, ktorý je zároveň správcom počítačovej siete.

Počet žiakov

Roč.	Počet tried	k 15.09.2022			k 31.08.2023			so ŠVVP ¹⁾ (integrovaných)			zo sociálne znevýhodnených o prostredia		
		Spolu	CH	D	Spolu	CH	D	Spolu	CH	D	Spolu	C	D
1.	2	28	13	15	32	15	17		0	1	1	0	1
2.	2	40	19	21	42	20	22	1	0	1	5	2	3
3.	2	32	17	15	34	18	16	0	0	0	4	3	1
4.	3	44	22	22	45	22	23	0	0	0	5	2	3
5.	1	26	10	16	25	10	15	2	1	1	3	0	3
6.	1	25	12	13	25	12	13	3	2	1	2	2	0
7.	3	40	19	21	42	20	22	0	0	0	3	2	1
8.	3	46	28	18	47	29	18	4	3	1	3	3	0
9.	1	20	12	8	20	12	8	3	3	0	1	0	1
spolu	18	301	152	149	312	158	154	13	9	4	27	14	13

V tabuľke sú zahrnutí aj žiaci, ktorí navštevovali špeciálne triedy /IV.C, VII.C, VIII.C/. V bežných triedach boli individuálne začlenení žiaci, ktorí postupovali podľa individuálneho vzdelávacieho programu pre žiakov so ŠVVP, žiaci so zdravotným znevýhodnením alebo s mentálnym postihnutím.

Školský klub navštevuje 71 žiakov. Výchova prebieha v programe Vychovávať hravo, žiť zdravo. V rámci zmluvy o duálnom vzdelávaní

uzavrela škola spoluprácu so Strednou súkromnou odbornou školou v Brezne na základe ktorej sú dve vychovávateľky cvičnými inštruktorkami pre 3 žiačky denného štúdia. Klub spolupracoval i s EGT. Žiačky EGT poskytli pomoc pri vzdelávaní vo finančnej gramotnosti. Školský klub je otvorený aj prvé dva prázdninové týždne v júli. Navštevovalo ho 33 detí.

V škole sú aj tri špeciálne triedy, v 4. ročníku je 11 žiakov, v 7. 8. ročníku po osem žiakov. (Podľa platného ustanovenia školského zákona tento typ tried sa zriadi pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Žiaci sú do nich presunutí z bežných tried na základe návrhu triedneho učiteľa, žiadosti zákonného zástupcu alebo s jeho informovaným súhlasom a na základe odporúčania príslušného zariadenia výchovného poradenstva a prevencie.) *V realite je v tomto type tried prevažná väčšina žiakov z rómskej komunity H.P.* V špeciálnych triedach škola pri vzdelávaní kladie dôraz na dodržiavanie základných ľudských práv, multikultúrnu výchovu a sebarealizáciu v rôznych súťažiach. Jedným z problémov je neodôvodnené vynechávanie školy, ktoré je doložené neproporčne vysokým počtom neospravedlnených hodín. Žiakom, ani rodičom, podľa vyjadrenia školy, nezáleží na vzdelaní. Ani postihy zo strany mesta, ako zriaďovateľa školy, i štátu, ich neprinútili zmeniť svoj postoj ku školskej dochádzke a ku vzdelávaniu.

V pravidelnom externom celoslovenskom meraní žiakov 9. ročníka dosiahla škola v Slovenskom jazyku a literatúre 49,1 % (celoslovenský priemer 58,7 %), v matematike 45,2 % (celoslovenský priemer 55,1%). Škola je zapojená do množstva aktivít, podporujúcich školský vzdelávací program v týchto oblastiach : telesná a športová výchova, jazykovo komunikačné zručnosti, environmentálna výchova, čitateľská, finančná gramotnosť.

Je úspešná i získaní i v práci na projektoch od rôznych vyhlasovateľov. V súčasnosti sa uskutočňujú tieto : English one, Modré školy, Zelená škola, oba s environmentálnou problematikou, Moja prvá škola (angličtina pre 1. stupeň), Recyklohry, Pomáhajúce profesie v edukácii, tu získali troch asistentov pre žiakov so zdravotným znevýhodnením, Dajme spolu gól (podpora futbalu), Dajme šancu budúcim generáciám / spolupráca so SŠ pri výsadbe zelene v okolí , Premena školy zvnútra (2-ročný monitoringovo koučingový program), Oáza poznania a spolupráce (nový plot medzi parkoviskom a školským klubom), Moderná školská knižnica.

Škola má dostatočné priestory, každá trieda má kmeňovú učebňu. Sú špecializované odborné učebne – multimediálna, hudobná, výtvarná, fyziky a techniky, chémie a biológie, jazyková a informatiky, dve telocvične, športový areál, školskú knižnicu, bufet, ktorý má v prenájme súkromný podnikateľ.

Mesto ako zriaďovateľ dalo peniaze na výmenu podláh na chodbách, na výmenu stropných svietidiel, novú počítačovú učebňu. Prebieha modernizácia školskej kuchyne. Škola tým, že je priestraná, je energeticky

a prevádzkovo náročná. Najväčšiu položku z rozpočtu tvoria náklady na teplo.

Základná umelecká škola

Riaditeľ - Mgr. Milan Matucha, Dis. art.

(diplomovaný špecialista umenia, titul sa získa po absolvovaní umeleckého smeru v trvaní aspoň 2 roky)

V škole pôsobí ďalších 9 pedagógov vo všetkých troch odboroch, ktoré škola ponúka, v hudobnom, výtvarnom, tanečnom.

Školu navštevuje 99 žiakov v individuálnej forme, 88 žiakov v skupinovej forme. Najviac žiakov sa vzdeláva v hudobnom odbore, 105, ktorý sa delí na klávesové nástroje, strunové a bicie. Vo výtvarnom odbore 50 žiakov, vo výtvarnom 40. Títo žiaci sú vo veku do 15 rokov. Štúdium začal 1 dospelý, ale zanechal ho.

V priebehu školského roku mali žiaci všetkých odborov, najviac hudobného, veľa vystúpení, aj interných, v rámci školy triedne koncerty, aj externých, verejné vystúpenia pri rôznych príležitostiach v Tisovci, Hnúšti, v liečebni na Prednej Hore. Podujatie Rodinná pohoda, ktoré prirodzeným spôsobom spája viac generácií jednej rodiny pri muzicírovaní, dovŕšilo v tomto roku XX. ročník.

Žiaci sa zapojili do mnohých súťaží. Z nich vyberám tie najvýznamnejšie. Anna Matuchová v hre na husliach na Pódium mladých umelcov / PMU/ - regionálna prehliadka a súťaž žiakov ZUŠ z Gemera – Malohontu a Novohradu získala zlaté pásmo. V komornej hre na elektronické a klasické nástroje teleso, v zložení Anna Matuchová, Lea Oláhová, Diana Vengrínová, získali na PMU strieborné pásmo, skupina Black Roses, zložení S. Beňo, R. Šotek, V. Ďurčíková, M.R. Matucha, R. Kručeková, B. Mušuka, zlaté pásmo. V hre na keyboard Mirko Caban a Diana Vengrínová, zlaté pásmo. V celoslovenskej súťaži Detsianska zlatá struna získala Anna Matuchová strieborné pásmo.

V krajskej súťažnej prehliadke moderného a módného tanca získali žiaci bronzové pásmo v choreografii. Vo výtvarných súťažiach získali ocenenia Sofia Semotanová, Simona Katreniaková, Diana Hlodáková, Sára Boháčiková, Simona Mániová. Ján Šotek postúpil do celoslovenského kola v súťaži Vesmír očami detí.

Tradične vystupujú na verejnosti pedagógovia, ktorí tak potvrdzujú svoju profesionalitu. Robia tak vo všetkých troch odboroch.

Škola sídli v budove ZŠ, v pavilóne nad školskou jedálňou. Ideálny je časovo nenáročný presun žiakov zo školského klubu, ktorý je v hlavnej budove. Má k dispozícii 9 tried. Sú rozdelené podľa funkčnosti, na individuálnu výučbu, skupinové vyučovanie a multifunkčné triedy. Škola využíva i obradnú sieň MsÚ na absolventské koncerty a verejné vystúpenia.

Stredná odborná škola

Riaditeľka školy Ing. Anna Kožiaková

V škole pracuje 16 pedagógov, všetci sú kvalifikovaní, 7 nepedagogických zamestnancov, 4 vychovávateľky v školskom internáte.

V škole sa vzdeláva 146 žiakov v troch odboroch - elektrotechnik, manažér regionálneho cestovného ruchu a grafik digitálnych médií. V každom zo 4. ročníkov sú tri triedy, podľa horeuvedených odborov.

V novom školskom roku nastúpilo do 1. ročníka 34 žiakov, z toho 10 dievčat. Štúdium ukončilo 30 absolventov, z toho 6 pokračovalo na VŠ, do práce nastúpilo 10 absolventov, 6 odišlo do zahraničia, 6 sa evidovalo na úrade práce.

Škola je aktívna v širokej palete súťaží, športových, literárnych, ekonomických, predmetových olympiád. Sú zapojení v 4. dlhodobých projektoch.

Škola má veľmi dobré priestorové podmienky. Je tam 27. odborných učební, 1 oddychová zóna, 9 kabinetov, 1 rokovacia miestnosť, 1 telocvičňa, 1 telovýchovný areál, 1 posilňovňa, 5 kancelárií, 1 bufet, 1 výdajná školská jedáleň, ktorú má v prenájme firma Taxovia Central Tisovec, ktorá zabezpečuje pre školu celodennú stravu.

Silnými stránkami školy podľa ich vlastného hodnotenia je vysoká kvalita odborného vzdelávania, ktorú zabezpečuje plne kvalifikovaný pedagogický zbor, vzťah učiteľ – žiak, pracovný tím pre prípravu a tvorbu projektov, spojenie teórie s praxou a tradícia.

Ako slabé stránky sa javí slabá znalosť cudzích jazykov u učiteľov, energeticky náročná budova, nedostatok finančných zdrojov, zvyšujúci sa počet vymeškaných hodín u žiakov, problémy pri zabezpečovaní odbornej praxe a nízka vedomostná úroveň žiakov prichádzajúcich do školy.

Evanjelické gymnázium

Riaditeľka školy

Mgr. Miroslava Štefániková

Zástupkyňa riaditeľky školy

Mgr. Jaroslava Szczyrbová

pre výchovu a vzdelávanie

Vedúca pre ekonomické

Ing. Hana Homol'ová

a technické činnosti

Duchovná správkyňa

Mgr. Michaela Púpalová

po odchode na MD Mgr. Filip Púpala

Ku 30. júnu 2023 bolo v škole 27 zamestnancov, z toho 22 pedagogických, 2 zahraniční, 5 nepedagogických zamestnancov.

V 9 triedach 5 ročného bilingválneho štúdia je 173 žiakov, z toho dvaja z Ukrajiny. Dvaja žiaci študovali v zahraničí prostredníctvom súkromných agentúr, 1 žiačka v USA, prvý polrok, 1 žiak v Nemecku, druhý polrok.

Do školy sa v dvoch termínoch, máj, jún 2023, hlásilo 62 žiakov, prijatých bolo 38. V tomto školskom roku bola otvorená len jedna trieda.

V 5. ročníku maturovalo 32 žiakov. Maturanti si podali spolu 109 prihlášok na rôzne vysoké školy na Slovensku, do Čiech a do zahraničia. Najväčší záujem bol o štúdium medicíny humánnej i veterinárnej, farmácie, fyzioterapie, psychológie, manažmentu, ekonómie.

Z množstva rôznych aktivít, ktoré sa v škole uskutočnili, z projektov, do ktorých sa škola zapojila, vyberám :

Športové akcie

Európsky týždeň športu, 22. ročník Memoriálu Petra Šóšika, Štrba Race - celoslovenský prekážkový beh družstiev, zo 64 zúčastnených škôl obsadili 28. miesto, účasť na športových hrách evanjelických gymnázií, akcia Zober lyže, nie drogy.

Environmentálne akcie

Clean Up Day - v spolupráci s Národným parkom Muránska planina zapojenie sa do celosvetovej akcie, čistenie odpadu v prírode, ktorý je súčasťou projektu Live – IP Natura 2000, zapojenie sa do Ekoolympiády, Deň Zeme, v projekte Elektoroodpad vyzbierali 1800 kg odpadu a boli vyhodnotení ako najlepšia škola na Slovensku a získali Zelený certifikát.

Vzdelávacie akcie

V SOŠ jedna žiačka postúpila do celoslovenského kola v dvoch oblastiach, účasť na modelovej konferencii OSN v Martine. V CISCO akadémii / vzdelávanie v informačných technológiách / boli zapojení 3 žiaci, neukončili kurz. V medzinárodnom projekte Hurá von s Pl@ntNetom mapovali rastliny v teréne.

V programe Aplikovaná ekonómia, ktorý zastrešuje nezisková organizácia Juniors Achievement, školská firma Gradient získala celoslovenské ocenenia.

Ako jedna z pilotných škôl sa zapojili do rozvojového programu pre učiteľov pod názvom Zmúdri do škôl. Prevencia porúch správania, výživy, šikanovania bola obsahom projektu Chuť žiť. Už tradične prebiehali Týždeň zdravého životného štýlu, Týždeň vedy a techniky.

V programe DofE, medzinárodná cena vojvodu z Edinburgu, bolo zapojených 65 žiakov. Ocenením aktivity EGT v tomto programe bolo pozvanie koordinátorky programu učiteľky Gabriely Antalovej na slávnostnú audienciu u veľvyslancu Veľkej Británie v Bratislave.

Humanitárne akcie

V zbierke UNICEF-u / celosvetová organizácia na pomoc deťom / Modrý gombík na pomoc deťom z marginalizovaných skupín a deťom zasiahnutých vojnou, vyzbierali

260,-€. Podporili organizáciu Rimava pomáha Ukrajine a aj vďaka tejto podpore EGT získali symbolicky prestížne ocenenie Biela vrana 2022.

Škola v rámci projektu Erasmus+ / program Európskej únie na podporu vzdelávania, zahraničnej mobility, odbornej prípravy, mládeže a športu v Európe / spolupracovali so strednou školou Vasila Levského Veingrade, v Bulharsku, a francúzskym Lyceé Saint Bernoit v Angers.

Školu navštívil a so žiakmi besedoval europoslanec Ivan Štefanec.

14. októbra 2022 si škola slávnostnými službami Božími, spomienkovou akadémiou a slávnostným obedom pripomenula 30. výročie vzniku školy.

V porovnaní s oslavou 25. výročia, 23. júna 2017, bola táto oslava skromnejšia, len jednodňová a za menšej účasti ľudí spojených s EGT. Priamo z USA, Appleton, WI, pricestovali farár Rex Rinne s manželkou Lindou, ktorí sú s celou rodinou podporovatelia EGT od vzniku školy a pôsobili ako pedagógovia v školskom roku 2005 / 06. HP

Školská knižnica, ktorá disponuje veľkým knižničným fondom, 858 odborná literatúra, 1128 beletria, pracovala v obmedzenom režime. Viedla ju učiteľka slovenského jazyka. *Pôvodná kumulovaná funkcia, knihovníčka, projektová manažérka, bola kvôli finančnej úspore zrušená. HP.*

Priestorové a materiálne podmienky školy sú dobré.

Cirkev

Evanjelický cirkevný zbor Tisovec

V roku 2023 bolo 553 členov cirkevného zboru. Podľa sčítania obyvateľstva v roku 2021 sa k evanjelickej cirkvi v Tisovci prihlásilo 789 obyvateľov.

Farár – Mgr. Filip Pupala – do mája 2023

Mgr. Vladimír Ticháň, zborový farár v Kokave nad Rimavicou a od júna administruje zbor v Tisovci.

Zborovým dozorcóm je Juraj Maľko, organistkou Alica Brsková z Rimavskej Píly.

Hlavné služby Božie, ktoré sú v nedeľu, sa konali 67 krát, s priemernou účasťou 38 prítomných. Okrem hlavných sa svätili pôstne a adventné večierne, s priemernou účasťou 12 veriacich. Biblické hodiny boli 37 krát, priemerná návštevnosť bola 5 ľudí.

V cirkevnom zbore sa aktívne pracuje s deťmi a mládežou. Detskú besiedku, 2 -11 rokov, navštevovalo 20 detí. Okrem tradičných vystúpení v kostole pri príležitosti Dňa matiek, Dňa otcov, Vianoc, zorganizovali v

prvý augustový týždeň detský denný tábor, ktoré sa zúčastnilo 15 detí. Pomáhali 12 pomocníkov, dorast a mládežníci z Tisovca a Rimavskej Píly a žiaci EGT. Na konci školského roka bola opekačka na Šťavici, na jeseň jablková párty. Besiedku vedú Lýdia Maďarová, Táňa Brndiarová, Erika Guzmová, Klaudia Danišová, Denis Guzma a Veronika Dianišková.

Dorast, 12 -15 rokov, vedú manželia Rebeka a Miro Demjanovičovci. Táto veková skupina potrebuje pohyb a veľa aktivít a na to bola zameraná činnosť. Stretávali sa na ihrisku, v telocvični, v centre na fare, v priestoroch firmy Tiswood. Postupne sa začali pridávať k aktivitám i deti z mesta, detského domova, deti z Rimavskej Píly. V lete zorganizovali tábor v Rejkove.

Mládež, veková skupina 15 - 20 rokov, mala 10 – 12 členov. Podieľali sa na prípravách detského, dorasteneckého a „svojho“ mládežníckeho tábora, ktorý mali na starosti manželia Ester a Dávid Greksovci.

Stretávanie žien je aktivita pre všetky ženy, bez určenia veku a denominácie. Zapojených je 15 žien, ktoré sa stretávajú dvakrát do mesiaca. Stretnutia sa zúčastňuje v priemere 6-8 žien. Na jar sa ženy spolupodieľali na organizovaní Svetového dňa modlitieb, v rámci ktorého sa stretli v kostole s rímsko-katolíckymi veriacimi a žiakmi EGT.

Uskutočnilo sa 10 krstov, 6 chlapci, 3, dievčatá, 1 dospelý. Konfirmovaní boli 13 konfirmandi, 5 chlapci, 2 dievčatá, 6 dospelí. Uskutočnili sa 3 sobáše a 9 pohrebov. Evanjelické náboženstvo v základnej škole navštevuje 29 detí.

Farár Vladimír Ticháň je od septembra 2023 aj duchovným správcom v EGT, vyučuje náboženstvo a koordinuje duchovné aktivity, týždenné pobožnosti pre pedagogický zbor, bohoslužby, Chapel (celoškolské zhromaždenie žiakov, pedagógov, ktoré sa raz do týždňa koná v kinosále MsKS).

Z Výročnej kňazskej správy za rok 2023 vyberám myšlienku Tomáša Halíka, český filozof, sociológ, religionista, ktorú použil farár Vladimír Ticháň. : „ V dnešnej dobe nenarážame na bojovný ateizmus komunistov, ktorí tvrdo prenasledovali kresťanov, a tým veriacich prebúdzali a mobilizovali. Dnes narážame na omnoho väčšie nebezpečenstvo, ktorým je ľahostajnosť.“

Evanjelický cirkevný zbor Rimavská Píla

je síce samostatným zborom, ale nemal vlastného duchovného. Administroval ho Roman Roskoš, farár z Klenovca. Pri službách Božích, ktorých bolo 64, s priemernou účasťou 30 veriacich, sa striedali farári Filip Púpala z Tisovca, Marian Bodolló z Hnúšte, diakon Ján Belica, laik Ondrej Magyar. Ako hostia boli kazateľ Cirkvi bratskej P. Pristiak a generálny biskup ECAV Ivan El'ko, ktorý pri návšteve v Rimavskej Píle zasadil gaštan na pamiatku svojich koreňov, ktoré z matkinej strany siahajú práve do Rimavskej Píly.

Presbyterstvo má 10 členov. Dozorcom je Ján Belica ml., ktorý je zároveň i kantorom. V prípade potreby vypomáhala domáca Alica Brsková, ktorá je organistkou v tisovskej zbere.

Uskutočnili sa aj rodinné služby Božie. Bolo ich 6 s priemernou návštevnosťou 52 účastníkov.

Uskutočnilo sa 12 biblických hodín s priemernou účasťou 5 ľudí. Bolo 6 krstov, päťkrát sa slúžila Večera Pánova, prijalo ju spolu 183 veriacich, bol 1 sobáš, 3 pohreby.

Uskutočnilo sa 18 detských služieb Božích, s priemernou účasťou 10 detí, ktoré vedú Janka Belicová a Viktória Matulová.

Dorastu sa venuje Katarína Belicová a Lýdia Magyarová z Tisovca. Stretli sa šesťkrát. Zorganizovali letný biblický tábor, ktorého sa zúčastnilo 11 detí a jesenný tábor s 16 deťmi, prišli i deti z Bratislavy.

Rímsko – katolícky cirkevný zbor

Farár- ThDr. Arthur Ciepielski, PhD. Pomáha mu katechéta Marek Kadlečík zo Senice.

Pracuje cirkevná rada. Má 9 členov, 2 ženy a 7 mužov.

Aktívny je mládežnícky spevokol, ktorý spieva na omši každý 1. piatok v mesiaci.

Rimavská Píla

Mestské zastupiteľstvo podľa organizačného poriadku zriaďuje v mestskej časti Rimavská Píla Výbor miestnej časti Rimavská Píla, ďalej výbor. Výbor je päťčlenný. Reprezentuje obyvateľov mestskej časti a podieľa sa na samospráve mesta. Zabezpečuje úlohy, ktoré mu zverili orgány mesta, radí sa s obyvateľmi o dôležitých otázkach týkajúcich sa rozvoja mestskej časti, informuje obyvateľov mestskej časti o činnosti mestského zastupiteľstva a o svojich návrhoch, ktoré predkladá mestskému zastupiteľstvu alebo iným orgánom mesta, - informuje mestské zastupiteľstvo o požiadavkách a návrhoch občanov, týkajúcich sa rozvoja mesta a jeho hospodárenia

(podrobne v Organizačnom poriadku MsZ, čl. VI. odst.1)

Za členov Výboru miestnej časti Rimavská Píla pre volebné obdobie 2022 - 2026 boli tajným hlasovaním zvolení títo občania Rimavskej Píly: Pavel Karas, Bc. Edita Miklášová, Martin Šucha, Adrián Zvara. Predsedom výboru je Ing. Ján Belica, poslanec MsZ, podpredsedom Adrián Zvara.

Na zasadnutiach výboru sa prejednávali na prvý pohľad drobné, konkrétne, niekedy až bizarné veci, ktoré však obyvatelia vnímajú ako dôležité. Ich pomenovanie, riešenie a hlavne vyriešenie vedie k bezpečnosti a spokojnosti obyvateľov.

Zo širokej škály diskutovaných bodov vyberám niektoré pre plastický obraz aktuálnej situácie na Rimavskej Píle.

Bolo to namontovanie lampy v časti Potok smerom ku kačínu a smerom k cintorínu, činnosť aktivačnej skupiny pracovníkov, harmonogram vývozu smetí, potreba zverejnenia rozvrhu triedeného odpadu a biologického odpadu, vytlačiť ho a dať do obchodov, pravidelné státie auta na výjazde na Hlavnú ulicu od Dolnej ulice, ktoré bráni plynulému výjazdu áut z dediny, pri zbere papiera neberú vrecia na Železničnej ulici, pri zbere komunálneho odpadu nevysypajú smetnú nádobu pána Moncol'a zo Železničnej ulice, na Vansovej ulici pri materskej škole nejde amplión mestského rozhlasu, kúrenie v budove klubu dôchodcov, otázka výmeny svetelných bodov na Rimavskej Píle v rámci projektu Modernizácia verejného osvetlenia v Meste Tisovec, prístrešok na železničnej stanici, zorganizovanie brigády na vyčistenie pitného zdroja Ľajtmanka, bol podaný návrh žetónového systému zberu komunálneho odpadu, nebezpečné jazdy v obci, potreba označiť dopravnou značkou daj prednosť v jazde, prípadne vyznačiť nastriekaním na cestu križovatku Družstevnej a Dlhej ulice a vyznačenie slepej ulice (Družstevná ulica - od križovatky smerom k Rimave), na Vansovej ulici pri evanjelickej fare a na Dlhej ulici pri rodinnom dome Kubinského trčia rúry kanalizácie, poklop tlakovej kanalizácie pri kultúrnom dome, situácia s napojením sa na tlakovú kanalizáciu na Hlavnej ulici, vymytý breh Rimavy za ihriskom, potreba náteru strechy kultúrneho domu, na budove pohostinstva od zadnej strany budovy je odrhnutá čiastočne čatorňa a ohrozuje okoloidúcich, zložené drevo v dĺžkach na Vansovej ulici na verejnom priestranstve, doriešiť odvodnenie Vansovej ulice, prehĺbenie potoka Blatný, potreba úpravy koryta Rimavy, časté a opakované výpadky elektriny, oplatenie ihriska, vrak auta na Železničnej ulici pod stanicou, častejšie kontroly mestskej polície príprava Dňa Rimavskej Píly - na komisii kultúry a športu sa tlmočila požiadavka výboru, aby program zabezpečilo oddelenie kultúry a športu, rozbor vody z prameňa Ľajtmanky a rezervoára v Dolinke, oplatenie parku, problém vracajúcich sa detí do osady na Hrbe z edukačných zariadení, potreba hliadky v rámci poberania podpôr pri obchode COOP Jednota, hlavne poobedňajších hodinách, orezanie stromov na Rimavskej Píle, prenájom priestorov kultúrneho domu, problém v osade Hrb - zdržujúca sa cudzia Rómka, bez trvalého pobytu, opakujúca sa bezohľadná jazda áut v dedine, návrh na osadenie spomaľovača pri križovatke ulice Dlhej a ulice Družstevnej, zorganizovanie brigády v obci pred Dňom Rimavskej Píly, vyčistenie potoka Dolinka, ktorý je zarastený, oprava nefunkčných lavičiek na ihrisku, usporiadanie akcie Stavanie mája, na FB stránke Naša obec - Rimavská Píla - zverejňovať informácie, ktoré sa riešia na výbore, návrhy programu Dňa Rimavskej Píly a jeho finančné zabezpečenie, prípravu zasadnutia MsZ, ktoré sa uskutoční na Rimavskej Píle.

Na Rimavskej Píle pracuje **komunitné centrum**, ktoré vzniklo 1. apríla 2021. Do 31. júla bolo financované z Európskeho sociálneho fondu – Integrácia marginalizovaných rómskych komunít. Od 1. augusta prešlo financovanie pod národný projekt Terénna sociálna práca a komunitné centrá. Boli vytvorené tri pracovné pozície. Odbornou manažérkou je Mgr. Veronika Cibuliaková.

Zamestnanci poskytujú klientom poradenstvo a pomoc pri riešení ich životných situácií. Riešili vzťahové, výchovné problémy, pomáhali pri písaní životopisu, žiadostí do práce, vyhľadávaní pracovných ponúk prostredníctvom internetových portálov, spolupracovali s personálnymi agentúrami. V rámci finančného poradenstva usmerňovali klientov pri hospodárení s peniazmi a predchádzaní zadlženosti. Klientov motivovali, aby deti dodržiavali povinnú školskú dochádzku. Pomáhali pri zápise detí do prvého ročníka, vybavovaní úradných potvrdení, osobných dokladov. Spolupracovali s organizáciami v meste – knižnicou, základnou školou, mestskou políciou, koordinátormi aktivačných prác, občianskym združením Pomocnica, s detskou lekárkou. V rámci okresov Rimavská Sobota a Revúca s úradmi práce, sociálnych vecí a rodiny, so sociálnou ochranou detí a sociálnou kuratelou. Skupinové aktivity pre dospelých klientov sa uskutočňovali v programoch Klub matiek s deťmi, Finančná gramotnosť, Ženský klub, Rodičovská poradňa, Zdravoveda. Deti mohli navštevovať Klub mladých, Školský klub, Detský klub, Prázdninový klub, Šikovné ruky. Komunitné aktivity sú zamerané na spájanie majority a minority v obci. Uskutočnili sa tieto konkrétne aktivity – ochrana zvierat, stretnutie s mestskými policajtmi, karneval, burzy oblečenia, Deň Zeme, Deň Rómov, deň detí, koniec školského roku

Ekonomická oblasť

Služby mesta Tisovec s. r. o.

Konateľmi spoločnosti sú Ing. Štefan Bálint a Ing. Hana Homol'ová, poslankyňa MsZ.

Dozornú radu tvoria predseda Ing. Róbert Buchta, členovia Ing. Erik Lopusný a JUDr. Nikoleta Dušová, poslanci MsZ.

V spoločnosti pracovalo 9 stálych zamestnancov, 1 na dohodu a 4 cez projekt Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny na 9 mesiacov.

Hlavnou činnosťou spoločnosti bola výroba a rozvod tepla. Z objednaného množstva 4,699 GWh sa vyrobilo 4,186 GWh, čo predstavuje pokles výroby tepla o 2,7 % oproti roku 2022 /4,301GWh/. Cena stúpila o 99,1 % oproti roku 2022 pre nebytové objekty. Cena pre bytové objekty stúpila o 66,6 % oproti roku 2022 a zvyšok do skutočnej ceny dotovalo Ministerstvo hospodárstva SR nariadením vlády SR. Výroba tepla z drevnej štiepky predstavuje 99,9 % celkovej výroby. Zemný plyn sa používal len pri

revízných prehliadkach a väčších poruchách kotlov. Oproti roku 2022 celková cena tepla stúpla o 39,3% pre nebytové objekty a pre bytové objekty bola 136,427 €/MWh, čo predstavuje nárast o 27 % . Hlavnou príčinou nárastu ceny tepla bolo nakupované teplo zo štiepky od Bastav s. r. o . Kotolne na zemný plyn ostávajú ako záložné zdroje .

Ďalšou činnosťou spoločnosti bol vývoz TKO / tuhý komunálny odpad / pre mesto Tisovec a Rimavskú Pílu vozidlom LIAZ, zakúpeným v roku 2007. V roku 2023 bolo nutné vykonať na vozidle len drobné opravy, aby bola zachovaná jeho funkčnosť.

Iné poskytované služby: zimná údržba komunikácií, auto doprava, údržba verejného osvetlenia a mestského rozhlasu, malopredaj tovaru, informačné centrum, zberné stredisko logistickej spoločnosti GLS s. r. o.

Cez školské prázdniny sa robili búracie práce keramickej dlažby v kuchyni a šatniach ZŠ, zemné a výkopové práce pracovným strojom VOLVO BL 91, prenájmom vysokozdvížnej plošiny Avia MP-13.

Spoločnosť spravovala 138 bytov prvej kategórie a 84 bytov druhej kategórie, kde poskytovala kompletné služby v oblasti údržby a správy bytov. Od 01.05. 2023 jeden bytový dom, 18 bytových jednotiek, ukončil zmluvu o výkone správy so spoločnosťou. Naopak, od 01.09.2023 pribudlo pod správu spoločnosti 89 bytových jednotiek od bývalého spoločenstva bytov Tribyt Tisovec . Celkový počet spravovaných bytov od 01.09.2023 je 293 bytov.

V roku 2023 bol dosiahnutý opäť pozitívny hospodársky výsledok 2 055,10 € pri výnosoch 796 922,45 € a nákladoch 794 867,35 €. Neuhradená strata minulého obdobia predstavuje sumu 170 389,21€ a po roku 2023 bude znížená na sumu 168 334,11 € Pozitívny výsledok sa dosiahol hlavne navýšením celkových tržieb spoločnosti .

Mestské lesy Tisovec s. r. o.

Konatelia Ing. Karol Kubíni, Robert Boháčik

Dozornú radu tvoria poslanci MsZ

predseda JUDr. Mário Keleti, členovia Matej Binder, Ing. Ján Belica
Stopercentným vlastníkom je mesto Tisovec. Hospodári na lesných pozemkoch mesta Tisovec o výmere 2471,38 ha.

Od roku 2016 a následne 2018 užíva spoločnosť aj nelesné pozemky vo vlastníctve mesta o výmere 285,68 hektárov.

Hlavným predmetom činnosti je hospodárenie na lesných a nelesných pozemkoch mesta, drevárska prvovýroba (výroba stavebného reziva), drevárska druhovýroba (stolárska dielňa), služby v odvoze dreva, preprava sypkých materiálov a zemné práce s bagrom.

Rok 2023 bol prvým rokom hospodárenia podľa nového Programu starostlivosti o lesy (PSL) platného na roky 2023-2032. Podľa nového PSL je stanovená výška ročnej ťažby na 10 401 m³. Objem predpísanej ťažby je v porovnaní s predchádzajúcim PSL nižší o 30%. Plánovaná ťažba bola

rozdelená podľa drevín a podľa druhu ťažby. Ihličnatá ťažba tvorila 13% z objemu, listnatá 87%. Obnovná ťažba je 83%, výchovná do 50 rokov 10,5%, výchovná nad 50 rokov 6,5%.

Pri plánovaní hospodárskeho plánu bolo potrebné vychádzať s vytváraním každoročnej ťažbovej rezervy pre prípad budúcich kalamít, sa pokračujúca podkôrníková kalamita na zostávajúcich zvyškoch smrekových porastov, ale v nižších objemoch ako v minulosti.

Základnou úlohou je spracovanie kalamitného dreva (podkôrník, vietor, sucho). Z obnovnej ťažby sa zamerali na obnovu prestarnutých porastov v lokalite Trstie, z výchovných ťažieb sú prioritou tzv. prebierky do 50. rokov, ktoré sa riešia predajom dreva na pni. Využívajú to ľudia z miestnej minority. Vykonanie prebierok do 50r. je mimoriadne dôležité pre pestovanie budúcich kvalitných a stabilných porastov, ale je technicky a technologicky ťažko vykonateľné a na trhu práce nezaujímavé.

Z ekonomického hľadiska rok 2023 priemerný. Na začiatku roka boli vysoké ceny, hlavne listnatého dreva, ktoré v priebehu pár mesiacov klesli až o vyše 30%, ale od júna sa cena stabilizovala až do dnešných dní. Pokles zaznamenalo aj ihličnaté drevo, a celkovo sa jednalo o výrazne skokové ceny, ktoré nebolo možné predpokladať. Našťastie podstatná časť dreva bola predaná v prvej polovici roka, čo zabezpečilo bezproblémový chod firmy.

Celková ekonomická situácia v Európe je zložitá, priemysel stagnuje a veľa bude závisieť aj od stavu vojnového konfliktu na Ukrajine.

Od roku 2021 sa prenajímajú priestory bývalej správy na Sládkovičovej ulici firme, ktorá prevádzkuje krajčírsku dielňu. Dom na Hviezdoslavovej ulici oproti ML, je taktiež v dlhodobom prenájme.

Celkovo sa za rok 2023 spracovalo 8 557 m³, z toho 6 071 m³ ihličnatého a 2 486 m³ listnatého dreva. Priemerná cena na ťažbu dreva bola 19,78 €/m³. V celkovej ťažbe je započítaný aj predaj dreva na pni.

Počas roka 2023 sa vykonávala aj pestovná činnosť. Prečistky na ploche 47,39 ha zalesňovanie na 1,60 ha (5000 ks), ochrana proti zveri 7,60 ha. Bežné práce sa uskutočnili pri údržbe lesnej dopravnej siete (LDS).

Počas roka celého roka sme dodávali palivové drevo pre miestnych obyvateľov za cenu 57 €/plm.

Celkový obrat z predaja a služieb spoločnosti Mestské lesy Tisovec s. r. o. v roku 2023 dosiahol sumu 545 693,22.-€. Vlastníkovi lesných pozemkov, mestu Tisovec, bol vyplatený nájom 58 000.-€, nájom za obhospodarovanie nelesnej pôdy v katastrálnom území Rimavská Píla 3 600.- € a 1 578.-€ daň z nehnuteľnosti vo výške 1351.-€, daň mestu Hnúšťa 666.-€. 37 769.- € mesto dostáva ako náhradu za obmedzenie bežného obhospodarovania v NPR Šarkanica.

V priebehu celého roka podporovali sponzorsky rôzne športové či kultúrne podujatia.

Počas celého roka sa aj napriek zložitej ekonomickej situácii udržala zamestnanosť rôznou formou na úrovni cca. 20-25 pracovných miest.

Ekometal s .r. o.

Manažment firmy tvoria

Ing. Peter Kardoš - konateľ

Ján Stejskal - výrobný riaditeľ

Peter Brndiar - hlavný technolog

Ing. František Demko - manažér výstupnej kontroly

Vo firme aktuálne pracuje 26 zamestnancov, priebežne bol maximálny počet 39, v roku 2019 pred covidom

Výrobný program tvoria rôzne strojné dielce do automobilového priemyslu, automatizácie a robotizácie, komponenty strelných zbraní a munície. Vlastným výrobkom je tlmič hluku výstrelu pre športových strelcov a poľovníkov, ktorý sa pred pod značkou SILEN-TEC.

V prevažnej miere sa vyrába pre slovenské firmy, ale priamo sa exportuje aj do Čiech, Švajčiarska a Nemecka. Dielce firmy sa však vplyvom exportu našich slovenských odberateľov nachádzajú v zariadeniach po celom svete, príkladom sú priemyselné roboty KUKA. V každom sú zakomponované vlastné diely firmy.

Sociálny program a benefity pre zamestnancov sú zakomponované v koncoročných odmenách a vianočných balíčkoch pre zamestnancov a hlavne aj pre ich manželky, dávajú sa príplatky na zimné aj letné dovolenky, občas sa organizujú teambuildingy a firemné stretnutia, to závisí od momentálnej ekonomickej situácie.

Spolupráca s mestom a inštitúciami v meste je na vysokej úrovni, vždy korektná a podľa potrieb oboch strán. Napr. podpora mestských akcií, škôl, športových podujatí, hlavne detských, podpora individuálnych aj kolektívnych športov podľa zvaženia na základe momentálne situácie.

Problémy, ktoré vnímajú vo firme a ktoré komplikujú prácu, je hlavne daňové a odvodové zaťaženie zo strany štátu a jeho slabá pomoc domácim firmám, a vysoká tým zahraničným. Vysoké administratívne nároky z dôvodu prehnaných požiadaviek orgánov na kontrolné činnosti, ako požiarňa ochrana, hygiena, bezpečnosť práce, ekológia, atď. To sú všetko samozrejme nutné veci, ale mali by sa vykonávať a dozorovať s rozumom a nezaťažovať subjekty mnohokrát úplne zbytočnými nariadeniami, ktoré nepomáhajú, len finančne škodia. V posledných rokoch je problémom pokles výkonu ekonomiky pre covid a vojnové konflikty, čo sa negatívne prejavuje aj vo firme.

Úspechom je vybudovanie výrobnej firmy zo stavu "na zelenej lúke" na prosperujúcu stredne veľkú firmu, ktorá zamestnáva domácich pracovníkov, vzdeláva nových zamestnancov a spolupracuje so strednými školami na okolí.

Ekometal je moderná progresívna firma. Je prínosom pre mesto a želaním jej manažmentu je, aby mesto dokázalo lepšie využívať svoj

priemyselný, poľnohospodársky a turistický potenciál, lebo len to je cesta ku slušnému a pokojnému životu v tomto meste.

Calmit s. r. o.

manažment – riaditeľ závodu: Ing. Martin Ranostaj

počet zamestnancov k 31.12.2023 - 50

výrobný program - ustálený

spolupráca s mestom a inštitúciami v meste- súčinnosť pri rekonštrukcii v Základnej škole dr. V. Clementisa, oprava výtlkov na mestských komunikáciách

Tiswood s. r. o.

Manažment tvoria Ing. Ondrej Magyar a Mgr. Lýdia Magyarová

Firma zamestnáva 18 zamestnancov.

Vyrába garníže a súčastí garníž, bukové nábytkové polotovary.

98% výrobkov ide do Nemecka, 2% na domáci trh.

S mestom /s ľuďmi v meste/ má firma dobré vzťahy, spoločné projekty sa nerealizovali.

Konflikt na Ukrajine a politické rozhodnutia spôsobili zvýšenie cien energií, pričom pri zníženom dopyte po spotrebnom tovare to malo nepriaznivý dopad na predaj produkcie firmy.

Rozšírili portfólio o výrobu nástrojov s cieľom vyrobiť nový výrobok podľa požiadavky zákazníka do 48 hodín.

CSM Industry s. r. o.

Strojárska firma, nástupnícka spoločnosť CSM. Hlavným produktom je známa UDS (univerzálny dokončovací stroj).

Locoproject s. r. o.

Firma vznikla v roku 2022. Vyrába banskú a recyklačnú techniku. Má 19 zamestnancov. Sídli v Hámre, na Sládkovičovej ulici v bývalom areáli Horného závodu CSM. V auguste 2023 bolo dokončené sťahovanie prevádzky z Vyhní. Generálnym riaditeľom je Radovan Sládok.

V tomto roku spoločnosť úspešne ukončila fázu predbežného dizajnu hybridných trolejovo akumulátorových lokomotív pre austrálsku spoločnosť BHP. Zároveň spoločnosť postúpila do posledného kola na dodávku batériových lokomotív pre stavbu tunelu Lyon – Turin. V júli 2023 bol úspešne vyexpedovaný prototyp stacionárneho triediča pre rakúskeho zákazníka Kallinger Crushing a zároveň v tomto mesiaci bola uzatvorená

zmluva s nemeckým zákazníkom Walter Umwelt, pre ktorého bude spoločnosť dodávať 35 tonový odrazový drvič, ktorý bude tento zákazník prezentovať v Nemecku v regióne Bavorsko.

V rámci starostlivosti o zamestnancov vykonali potrebné merania rizikových pracovísk a zaradili zamestnancov do rizikových kategórií. Za tieto dostávajú nielen rizikové príplatky a spoločnosť im prispieva aj na doplnkové dôchodkové poistenie.

V BOZP (bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci) a požiarnej ochrany sú pravidelne preškolení zamestnanci a celý objekt je vyznačený bezpečnostnými prvkami.

Brysyrt

Rodinná bryndziareň, založená v roku 1921, má v tomto roku už za sebou 102 rokov existencie.

Majiteľom firmy je Ľuboš Manica, ktorý so svojimi synmi Ľubošom a Tomášom, chce udržať rodinnú tradíciu .

V bryndziarni pracujú dvaja stáli zamestnanci a podľa potreby 1 – 3 brigádnici.

Za rok vyrobili 160 ton bryndze, ktorú predávajú po celom Slovensku, 70 % produkcie, a vyvážajú aj do Maďarska. Syr kupujú od slovenských dodávateľov. Hlavným cieľom a zároveň úspechom bude podľa majiteľa nejako prežiť.

Oslava 100 ročnice sa pre pandémiu covid – 19 neuskutočnila podľa plánu, bola presunutá na rok 2023 a to je príležitosť pripomenúť si hlavné medzníky v histórii tejto rodinnej firmy.

Zakladateľom firmy je Rudolf Manica, prastarý otec majiteľa firmy Ľuboša. Ten v roku 1921 kúpil bryndziareň od majiteľa pána Makovického z Ružomberka, pracoval u neho v tisovskej bryndziarni. 29. decembra 1921 bol vydaný „priemyselný list“, na základe ktorého sa stal majiteľom bryndziarne. Budova bryndziarne bola postavená pravdepodobne v roku 1898, súdiac podľa nájdeného nápisu na hrade (nosný drevený trám) - „2. októbra 1898 tesal tesár Samo Kriška.“

Rudolf zomrel v roku 1929 a vlastníctvo prešlo na vdovu Emu. Rudolf a Ema mali štyroch synov, Miloša, ktorý sa stal rušňovodičom, Vladimíra, bol lekárom, a Dušana a Stanislava, ktorí pracovali v bryndziarni. Po smrti Emy, v roku 1936, si Dušan založil živnosť a stal sa oficiálnym majiteľom bryndziarne. Nebolo to však také jednoduché Obecny úrad v Tisovci ho úradným listom - Obecné svedectvo – vyzval, aby sa oženil. Dokument uvádzam v plnom znení ako príklad dobovej úradnej korešpondencie.

Obecný úrad obce Tisovec svedčí, že Dušan Manica, obyv. obce Tisovec, tu narodený dňa 13. septembra 1912 a dom. právom príslušný, stavu: slobodný, zamestnania : studujúci je splnomocnený pozostalostného pokračovania po neb. matke vd. Emi Manicovej, v Tisovci dňa 24. aug. 1936 a tiež vedúcim podniku bryndziarne

v Tisovci ako aj vedúcim domácnosti a hospodárstva. Následkom toho, že v tejto domácnosti nielo ani jednej ženskej sily pre vedenie domácnosti, je nevyhnutne potrebné, aby ženskú silu pre vedenie domácnosti, ako aj dozoru v hospodárstve získal a to titulom uzavrenia sňatku, pretože menovaný je na študiach v Banskej Bystrici a len občas dochádza domov, tak tiež je v domácnosti spoločnej aj nezletilý brat jeho: Stanislav Manica, dňa 3. júna 1917 narodený, ktorý tiež nevyhnutne potrebuje pečlivosti a stravu a šatstvo a životné potreby vobec.

Svedectvo toto vydáva sa na žiadosť stránky vo veci jeho žiadosti a povolenie k uzavretiu sňatku.

V Tisovci, dňa 31. aug. 1936.

notársky adjunkt.

starosta.

Urobil tak urobil a oženil sa s Anežkou, učiteľkou z Moravy, ktorá po príchode na Slovensko najprv učila v Brusne a potom prišla do Tisovca. Bývala v malom domčeku v záhrade pri bryndziarni, spolu s ďalšími učiteľkami. V bryndziarni „mali kostošov“, varili tam, stravovala sa tam miestna elita, Anežka tam vypomáhala a bola, okrem dobrej učiteľky, aj výborná kuchárka.

V roku 1953 bola bryndziareň znárodnená. Za socializmu patrila Stredoslovenským mliekárňam a Agrokombinátu Liptov, Liptovská Osada. Naďalej vyrábali bryndzu. Pracovali tam Tisovčania, Ján Maciak st. a pani Juríková. Majiteľ Dušan bol poslaný do PTP (pomocné technické prápory - pracovné útvary Československej ľudovej armády v rokoch 1950 – 1954. Zhromažďovali v nich tzv. politicky nespoľahlivých občanov a využívali ich na ťažké a nebezpečné práce. O PTP napísal Miloslav Švandrlík knihu Černí baróni. Stala sa námietom pre výborné filmové spracovanie, 1992, Pavel Landovský – hrá majora Halušku a televízny seriál ČT, 2004, Andrej Hryc - hrá majora Halušku.

Dušan sa vrátil domov s podlomeným zdravím a učiteľka Anežka nemohla učiť. Mali dve deti, Dušana, neskôr pracoval v kultúre a Evu, ktorá po okupácii v roku 1968 emigrovala a usadila sa v USA, kde dodnes pôsobí ako súkromná učiteľka klavíra.

V roku 1991 boli v reštitučnom konaní rodine vrátené pozemok a budova, stroje si museli odkúpiť. Majiteľom sa stal 25 ročný Ľuboš, Dušanov syn.

V roku 1992 3 ? Manicovci zriadili reštauráciu Dolina, obľúbenú u návštevníkov pre výborné halušky a populárnu i u amerických dobrovoľníkov a učiteľov EGT. Neskôr sa reštaurácia presťahovala do Centrálu. 90. roky boli dobrým obdobím pre bryndziareň aj pre reštauráciu.

V poľnohospodárstve podnikajú Agrofarma Dianiška s. r. o., Agrospol Hradová, s.r. o., samostatne hospodáriaci roľníci: MVDr. Ľudovít Kriška, Ing. Ján Roško, Ing. Karol Csölle, Branislav Brndiar, Peter Sokol. V meste je spolu evidovaných 14 SHR (samostatne hospodáriacich roľníkov.)

Sociálna a zdravotná starostlivosť

Pôvodná aktivita, známa pod názvom aktivačné práce, pokračuje naďalej. Garantom je Úrad práce sociálnych vecí a rodiny. Táto činnosť je financovaná z projektov, ktoré vyhlasuje Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky. Projekty majú rozdielnu dĺžku, od troch mesiacov do 2-3 rokov.

Za túto činnosť je zodpovedná pracovníčka MsÚ Jaroslava Hrušková, s oficiálnym pracovným názvom – koordinátorka malých obecných prác. V projekte Podpora udržiavania pracovných návykov sú zapojení štyria ľudia. Sú povinní mesačne odpracovať 32 hodín a dostanú mzdu 60.-€.

V inom programe pracuje 40 ľudí. Musia mesačne odpracovať 64 hodín a dostanú mzdu 135 €. Koordinátorka je zodpovedná i za občanov, ktorí majú výkon trestu povinnej práce. V tomto roku sú to 4 osoby. Spolu za 5 rokov si odslúžilo výkon trestu týmto spôsobom 56 občanov.

Mesto zabezpečuje i opatrovateľskú službu. V tejto náročnej pozícii pracujú štyri osoby, Marcela Boháčiková, Lívia Liptáková, Viera Bálintová, Jaroslav Glórik.

Aktivity Zboru pre občianske záležitosti

Akcie vykonané komisiou ZPOZ V ROKU 2023

Spolu	5 9
UVÍTANIE DIEŤAŤA DO ŽIVOTA	2
OBČIANSKY SOBÁŠ, z toho	1 9
- obradná sieň	6
- Zbojská	1
- iné (súkromný dvor)	2
	1
OBČIANSKY POHREB	2 9
Iné akcie	
- Odovzdanie vysvedčení maturantom SOŠ	1
- Odovzdanie vysvedčení žiakom ZŠ	1
- Prijatie poľovníkov pri príležitosti 40. výročia PZ Voniaca	1
- Rozlúčka s predškolákmi MŠ	1
- Prijatie jaskyniarov pri príležitosti 70. výročia vzniku organizovaného jaskyniarstva	1
- Prijatie jubilantov - 65, 70, 80, 90 a viac ročných	2
- Prijatie jubilantov (Keleti, Mániová)	1
- Pamiatka zosnulých	

Ocenení občania

Cena primátora

PaedDr. Božena Pardupová – za dlhoročný odborný a pedagogický prínos vo vzdelávaní žiakov základných škôl, za príkladné vedenie Základnej školy Dr. Clementisa počas jej pôsobenia vo funkcii riaditeľky a za aplikáciu inovačných metód do vyučovania,

Ing. Karol Kubíni - za odbornú a efektívnu prácu pri obhospodarovaní lesov vo vlastníctve mesta a odborné manažovanie prírodného bohatstva

Firma Agrosopol s. r. o – za rozvoj a udržanie tradície pastierstva spojenej s chovom oviec a výrobu ekologicky certifikovaných bioproduktov z ovčieho mlieka, za rozvoj regiónu a mesta v agroturistike,

Dobrovoľný hasičský zbor - za nezištnú pomoc pri živelných pohromách, za podieľanie sa na rôznych prevenčných činnostiach, za edukačnú činnosť a prácu s deťmi.

Cena mesta

Ján Maciak – za dlhoročný aktívny prínos v oblasti folklóru, udržanie tradícií rezbárstva, remenárstva a prackárstva, za šírenie dobrého mena a reprezentáciu mesta doma i v zahraničí,

MUDr. Peter Šuran – za celoživotnú nezištnú prácu v oblasti všeobecného lekárstva na prospech obyvateľov nášho mesta, ako aj obyvateľov regiónu.

X X X

Mgr. Marta Svobodová bola na celoslovenskej konferencii Združenia ZPOZ, ktorá bola spojená s podujatím Generácia výnimočných, odmenená udelením **ceny Zlaté srdce**.

Profily ocenených

Cenou primátora a Cenou mesta

PaedDr. Božena Pardupová

Vzdelanie

- 1958 – 1967 Základná škola Tisovec
- 1967 - 1970 Stredná všeobecno-vzdelávacia škola Hnúšťa
- 1970 - 1973 Lekárska fakulta univerzity Komenského
- 1974 - 1978 Pedagogická fakulta, Nitra, matematika, chémia
- 1983 - rigorózna skúška, PF Nitra
- 2009 - 2. kvalifikačná skúška - Matematicko fyzikálna fakulta UK

Zamestnanie

- 1973 – 1974 učiteľka ZŠ Rimavská Sobota
- 1978 - 1984 ZŠ Hladovka
- 1984 - 1997 ZŠ Klenovec
- 1997 - 2000 ZŠ Tisovec
- 2000 – 2006 riaditeľka ZŠ Tisovec
- 2006 - 2017 učiteľka ZŠ Tisovec
- 1990 – 1996 okresná metodička predmetov matematika, chémia
- 1990 - 2013 členka okresnej komisie pre MAT a CHE olympiádu
- 2002 - 2005 externá učiteľka EGT v experimentálnom projekte FAST

Ocenenia

- 2012 Plaketa J. A. Komenského, za obetavú prácu v školstve, mesto Tisovec
- 2017 Cena Juraja Palkoviča spojená s udelením titulu Gemersko-malohontský učiteľ, Združenie miest a obcí Gemera-Malohontu
- 2023 Cena primátora mesta Tisovec

Ing. Karol Kubíni

Vzdelanie 1982-1990 Základná škola Tisovec
1990-1994 Stredná lesnícka škola Banská Štiavnica
1995-2000 Technická univerzita, Lesnícka fakulta Zvolen

Pracovné skúsenosti

7/2000 nástup na Mestské lesy Tisovec s. r. o. – lesník
2001- 2002 referent odbytu
2003- 2007 vedúci odbytu
07/2007 riaditeľ a konateľ spoločnosti

Ján Maciak

je významným ľudovým remeselníkom. Venuje viacerým tradičným remeslám. Medzi jeho hlavné špecializácie patria:

Rezbárstvo

Rezbe sa venuje od roku 1995. Zhotovil drevené sochy s ľudovou tematikou, Jánošík, pastieri, hudobníci, sochy zvierat. Je autorom štvormetrovej sochy zbojníka Jakuba Surovca, ktorá stojí na salaši Zbojská. Vyrába aj tradičné slovenské črpáky, fujary a valašky.

Remenárstvo a prackárstvo (spracovanie kože)

Vyrába kožené opasky, remene, zápästníky a pastierske kapsy, k nim vlastné pracky. Pracuje s kvalitnou hladenicou, z ktorej vytvára napríklad aj gemerský skladaný opasok.

Inšpiruje sa folklórom a salašskou kultúrou: Vyrastal na salašoch, keďže jeho otec pracoval v bryndziarni, čo ho priviedlo k záujmu o salašskú kultúru a folklór. To sa odráža aj v jeho tvorbe.

Jeho výrobky možno nájsť po celom Slovensku. Dostali sa aj k významným osobnostiam, napríklad drevený obraz Detvanca daroval

bývalému prezidentovi Ivanovi Gašparovičovi, fujaru exprezidentovi Rudolfovi Schusterovi a pastiersku tašku pre americkému veľvyslancovi.

Je považovaný za nositeľa tradičného remesla a bol zdokumentovaný v rámci projektu Tradičné remeslá v Tisovci, ktorý má za cieľ vzdelávať a dokumentovať pôvodnú kultúru a tradície.

Vyštudoval strednú priemyselnú školu chemicko-hutnícko-strojársku. Po škole vojenčil pri Slovenskom vojenskom ľudovom umeleckom kolektíve, Pracoval v Slovenských lúčobných závodoch v Hnúšti a neskôr v Mestskom podniku v Tisovci, kde pôsobil ako energetik a vedúci bytového hospodárstva.

MUDr. Peter Šuran

Základnú školu vychodil v Tisovci, maturoval na SVŠ (stredná všeobecno- vzdelávacia škola) v Hnúšti v roku 1971.

V rokoch 1973 - 79 študoval na Lekárskej fakulte Karlovej univerzity v Prahe. 1. augusta 1979 nastúpil na cirkuláciu do Nemocnice s poliklinikou v Hnúšti. Základnú jednoročnú vojenskú službu (december 1979 – november 1980) ako vojak absolvent absolvoval vo Vojenskej nemocnici v Plzni.

1. mája 1982 nastúpil na zastupovanie na obvod do Tisovca. Mal na starosti hornú časť Tisovca, Hámor, a zároveň bol lekárom v závode ZŤS (závody ťažkého strojárstva) v dolnej časti Tisovca v areáli závodu.

Pochádza z lekárskej rodiny. Jeho otec, MUDr. Štefan Šuran (1924 – 2003), bol lekárom v Tisovci v období 1952 – 1989. Predtým, ako šiel študovať medicínu, mu otec radil, aby nešiel na obvod, lebo to bola vtedy najnevd'áčnejšia úloha. Matka Ida pracovala v kultúre. Staršia generácia Tisovčanov si ju pamätá ako živú, energickú, komunikatívnu dámu, s veľkou preferenciou k bielej farbe vo svojom šatníku.

Jeho prvá aj druhá manželka pracujú v zdravotníctve a jeho dcéry, absolventky EGT, pokračujú v rodinnej tradícii, Zuzana, lekárka – kardiologička, Katarína farmaceutka. Po operácii srdca v dôchodkovom veku sa vrátil do práce už po troch týždňoch, aby jeho kolegyňa MUDr. Anna Žiaková nemusela „ŕahať“ dva obvody. Zastupovanie sa zmenilo na celoživotné profesionálne pôsobenie v Tisovci.

Jeho viac ako 40 ročné pôsobenie je príležitosťou zachytiť v hlavných obrysoch zmeny, ktoré sa udiali v zdravotnej starostlivosti všeobecného lekára, obvodného lekára, lekára prvého kontaktu, praktického lekára, ako sa menil oficiálny názov tejto pozície. Toto časové obdobie je aj obdobím spoločensko-politickej zmeny, ktorá zasiahla i zdravotníctvo.

Návrat mladého lekára do prostredia, v ktorom vyrastal, skrýval i nástrahy osobného vyrovnania sa s vážnou pozíciou, ktorú lekári požívali. Bolo potrebné si získať profesionálnu autoritu.

V 80-tych rokoch minulého storočia bol lekár rodinným lekárom. Liečil celú rodinu, poznal jej zázemie. Vtedy ešte neboli záchranné zložky, ktoré sú dnes a v prípade potreby sa volá RZP (rýchla zdravotná pomoc), telefónne číslo 155. Zasaňoval podľa potreby v akýchkoľvek prípadoch a kedykoľvek to bolo potrebné. Vzťah medzi lekárom a pacientom bol bezprostrednejší. Zlom nastal na prechode milénia. Bolo to spôsobené systémom. Formula pacient = človek sa mení na pacient = diagnóza.

Osobnejší vzťah dodnes majú k nemu starší pacienti. Mladší pacienti očakávajú vyriešiť problém hneď, vybaviť administratívne veci, rôzne potvrdenia. Z rodového pohľadu, ženy pristupujú k svojmu zdraviu zodpovednejšie, viac sa o seba starajú.

Informatizácia zasiahla i zdravotníctvo. Nebránil a nebráni sa jej ani dr. Šuran. Patrí medzi menej početnú skupinu svojich kolegov a kolegýň podobného veku v regióne, ktorá využíva elektronický systém e - zdravie. Od začiatku s ním aktívne pracoval. Je presvedčený, že elektronizácia je nevyhnutná, má zefektívniť prácu lekára v prospech pacienta, čo, kriticky priznáva, sa nestalo, lebo v jeho začiatkoch, keď systém spustili, bol už zastaralý.

V 1. mája 1995 sa stal súkromným lekárom. Staral sa o cca 2 200 pacientov. S tým pribudli administratívne povinnosti, ktoré sú enormnou záťažou v práci. Administratíve musí venovať 20 – 30% pracovného času.

Vo svojom obvode má v tomto roku cca 900 pacientov. Starší pacienti vymierajú, mladšie ročníky odchádzajú z regiónu i zo Slovenska pre nedostatok pracovných príležitostí, alebo pre nelukratívne a nedostatočne ohodnotené pracovné ponuky. Tým, že sa zmenila veková a vzdelanostná skladba pacientov, časť z nich nevyužíva elektronické predpisovanie receptov, pretože neovládajú informačno-komunikačné technológie. Títo pacienti si zvyčajne objednávajú recepty telefonicky, nie súhrnne, naraz, ale po etapách. Táto situácia a neefektívny elektronický systém spôsobujú, že 60 % telefonátov je zbytočných. Sú rušivým momentom v práci, keď sa má lekár sústrediť na pacienta.

Tým, že sa počet pacientov v zdravotných obvodoch zmenšil, nie sú atraktívne pre mladých lekárov. Už v súčasnosti pri prirodzenom starnutí a odchodu do dôchodku lekárov je veľkou hrozbou, že mnohé obvody ostanú prázdne a poskytovanie zdravotnej starostlivosti bude náročné, menej dostupné.

Podľa údajov Ministerstva zdravotníctva SR a Úradu pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou z roku 2024 bola situácia nasledovná :

Praktickí lekári pre dospelých: Priemerný vek všeobecných lekárov pre dospelých je 57 rokov, pričom 40 % je starších ako 62 rokov. Niektoré zdroje uvádzajú, že dokonca 41 % slúžiacich praktických lekárov pre dospelých je v dôchodkovom veku. Pediatri: Priemerný vek primárnych pediatrov je takmer 60 rokov.

Referendum 21. január

Referendová otázka

Súhlasíte s tým, že predčasné skončenie volebného obdobia Národnej rady Slovenskej republiky je možné uskutočniť referendum alebo uznesením Národnej rady Slovenskej republiky, a to zmenou Ústavy Slovenskej republiky

Počet voličov zapísaných v zozname voličov: 3 056

Počet zúčastnených voličov: 955

Účasť voličov: 31,25 %

Počet hlasov ÁNO : 941 (98,53 %)

Počet hlasov NIE: 7 (0,73 %)

Počet neplatných hlasov: 7 (0,73 %)

Pre nízku volebnú účasť bolo referendum neplatné. Celoštátny priemer bol 27,25 %. Pre platnosť referenda je potrebná účasť najmenej 50 %. Bolo to v poradí 9. referendum od vzniku Slovenskej republiky.

Jediné platné referendum bolo o vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie v roku 2003 s účasťou 52,15 %. Za hlasovalo 92,46 %.

Predčasné parlamentné voľby 30.septembra

VÝSLEDKY VOLIEB DO NR SR v Tisovci a Rimavskej Píla- 30.9.2023						
Strany podľa čísel	Volebné okrsky					Spolu
	1.	2.	3.	4.	5.	
Pirátska strana - Slovensko	3	1	3	/	2	9
Princíp	/	/	/	/	/	/
Progresívne Slovensko	32	34	50	42	15	173
Spoločne občania Slovenska	/	/	1	1	1	3
OLANO a priatelia	38	24	34	21	19	136
Komunistická strana Slovenska	1	/	/	/	/	1
Maďarské fórum, Občianski demokrati Slovenska, Za regióny, Rómska koalícia, Demokratická strana	/	/	/	/	/	/
Vlastenecký blok	/	/	/	1	/	1
Modrí, Most-Híd	/	/	1	1	/	2
Spravodlivosť	/	/	/	/	/	/
Slovenské Hnutie Obrody	/	/	/	/	/	/
Sloboda a Solidarita	8	17	14	26	7	72
SME RODINA	28	73	45	51	20	217
MySlovensko	/	/	2	/	/	2
Slovenská národná strana	16	34	47	25	12	134
SMER - SD	48	122	130	106	48	454
HLAS - SD	34	94	82	66	47	323
SZÖVETSÉG - ALIANCIA	1	1	/	/	/	2
SRDCE vlastenci a dôchodcovia - Slovenská národná jednota	/	1	/	1	/	2
SDKÚ - DS	/	1	/	/	/	1
Kotlebovci - ĽS NS	8	7	5	7	5	32
Demokrati	3	5	4	6	8	26
KDH	7	7	25	10	4	53
KARMA	1	/	/	/	/	1
REPUBLIKA	21	30	27	30	6	114
VOLEBNÁ ÚČASŤ V TISOVCI:						
Počet voličov zapísaných v zozname voličov	471	765	738	661	369	
Počet voličov zúčastnených na hlasovaní	254	466	476	402	204	
Počet voličov, ktorí odovzdali obálku	253	466	476	401	204	
Počet platných odovzdaných hlasov	249	451	470	394	194	
% zúčastnených voličov na hlasovaní	53,92%	60,91%	64,49%	60,81%	55,28%	59,08%

spracovala: Miroslava Kojňaková

V Tisovci hlasovalo 1 802 občanov. Volebná účasť bola 59,08 % .
Volebná účasť v Slovenskej republike bola 68, 51 %.

Desať strán podľa volebných výsledkov

politická strana	počet hlasov	v %
1. SMER – SD	454	25,82
2. HLAS - SD	323	18,37
3. SME RODINA	217	12,34
4. Progresívne Slovensko	173	9,84
5. Oľano a priatelia	136	7,73
6. Slovenská národná strana.	134	7,62
7. Republika	114	6,48

8. Sloboda a Solidarita	72	4,09
9. Kresťanskodemokratické hnutie	53	3,01
10. Kotlebovci - ĽS NS	32	1,82

Volebné okrsky

sú už dlhodobo pri rôznych voľbách rozdelené takto:

Volebný okrsk č. 1 – MESTSKÉ KULTÚRNE STREDISKO (stará časť)
 Volebná miestnosť: Budova MsKS, Jesenského 835/1, Tisovec
 Ulice: Bánovo, Hviezdoslavova, Kl'ak, Kozí Chrbát, Ľadovo, Ľavkovo, Partizánska č. 105 – 138, Podhradová, Rejkovo, Roveň, Sládkovičova, Zbojská

Volebný okrsk č. 2 – MESTSKÉ KULTÚRNE STREDISKO (stará časť)
 Volebná miestnosť: Budova MsKS, Jesenského 835/1, Tisovec
 Ulice: Bakulínyho, Francisciho, Jozeffyho, Nám. Dr. V. Clementisa, bez ulice

Volebný okrsk č. 3 – MESTSKÉ KULTÚRNE STREDISKO (nová časť)
 Volebná miestnosť: Budova MsKS, Jesenského 835/1, Tisovec
 Ulice: Dielik, Jesenského, Malinovského, Muránska, P. Šífrika, Partizánska č. 94 – 104, 139 – 169, 1618, Šťavica, Štefánikova

Volebný okrsk č. 4 – DAXNEROV DOM
 Volebná miestnosť: Budova Daxnerovho domu, Daxnerova 781/18, Tisovec
 Ulice: Daxnerova, Markovo, Ľ. Štúra, Suché Doly

Volebný okrsk č. 5 – RIMAVSKÁ PÍLA
 Volebná miestnosť: Budova Komunitného centra, Vansovej 3/1, Rimavská Píla
 Ulice: Dlhá, Dolná, Družstevná, Hlavná, Hrb, Vansovej, Železničná

Počet členov okrskových volebných komisií bol v týchto voľbách takýto: volebný okrsk č.1- 15 členov, č. 2, 3 po 16 členov, č.4, 5 po 13 členov. Sú nominovaní jednotlivými politickými stranami, ktoré sa zúčastnili volieb. Odmena pri voľbách do NR SR bola pre člena komisie 62,20 €, pre predsedu 80,86 €, pre zapisovateľa 77,75.€ (Sme, 25.09. 2023)

POUŽITÉ ZDROJE

Tisovský mesačník, rok 2023, 2024

Zápisnice z MsZ

Zápisnice z komisií MsZ

Správa o činnosti mestskej polície

Správy o výchovno-vzdelávacom procese jednotlivých škôl

Výročná knažská správa ev. a. v. CZ Tisovec za rok 2023

Výročná knažská správa ev. a. v. CZ Rimavská Píla za rok 2023

Vyžiadané informácie z Calmit, Mestské lesy, Mestský podnik, Tiswvod, Služby mesta Tisovec, s. r. o., Brysyr, Ekometal, Pomocnica, PaedDr. Božena Pardupová, MUDr. Peter Šuran, Ing. Karol Kubíni, MO Matice slovenskej,

Obchodný register

www.tisovec.com

Wikipédia

Umelá inteligencia Gemini

SKRATKY

BBSK Banskobystrický samosprávny kraj

CZ cirkevný zbor

Dd detský domov

DFS detský folklórny súbor

DM domov mládeže

DSD divadelný súbor Daxner

EGT Evanjelické gymnázium Tisovec

FS folklórny súbor

MD materská dovolenka

MsP mestská polícia

MsKS mestské kultúrne stredisko

MsÚ mestský úrad

MSSD mužský spevokol dr. Sama Daxnera

MŠ materská škola

PZ poľovnícke združenie

SOŠ stredná odborná škola

SVŠ stredná všeobecnovzdelávacia škola

TM Tisovský mesačník

VŠ vysoká škola

ZPOZ zbor pre občianske záležitosti

ZŠ základná škola

ZUŠ základná umelecká škola

Text je písaný v Times New Roman, 14, vysvetlivky všeobecného charakteru 12, osobné poznámky kronikárky kurzívou.

Zápis za rok 2023 obsahuje 53, slovom päťdesiattri, strán.

